

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ - ΓΡΑΦΕΙΑ: ΤΣΑΜΗ ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ 29 - Τηλ. 9233.211

Ὑπεύθυνος γιὰ τὴ σύνταξη τῆς ὕλης: ΑΘΑΝ. ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ: Σκρᾶ 52, Καλλιθέα - Τηλ. 9561.500

Ὑπεύθυνος σύμφωνα με τὸν νόμο ΠΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Τσάμη Καρατάσου 29

ΠΡΩΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΜΑΣ

Η ΙΔΕΑΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἕνας χρόνος ζωῆς τοῦ Δελτίου μᾶς ἀποκάλυψε πῶς οἱ Κουκουβιστιανοὶ καὶ μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριὸ τους διατηροῦν ἀκμαίους τοὺς δεσμούς μετὴν κοινωνία πού ἀναπτύχθηκε στὸν πατριό τόπο τους, τὴν ὁποία φέρουν μέσα τους ὡς ἰδεατὴ κουκουβιστιανὴ πολιτεία. Διότι, ἂν ἄφησαν τὸ χωριὸ τους, δὲν ἄφησαν καὶ τοὺς δεσμούς τους, τίς ἀναμνήσεις τους, τὴν ἀγάπη τους, τὸ ἄσθηστο πνεῦμα αὐτῆς τῆς δράκας τῶν ἀνθρώπων πού συνέστησαν μιὰν ὁμοψυχία, ἡ ὁποία ἀποδείχτηκε ἀκατάλυτη ἀπὸ τὸ χρόνο καὶ ἀπὸ τὸν ξενιτεμό.

Ἡ πατρίδα μας, δηλαδὴ ὁ τόπος τῶν πατέρων μας, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός μας. Ὅσοι λησμονοῦν τὸν ἑαυτό τους, λησμονοῦν καὶ τὴν πατρίδα τους. Οἱ Κουκουβιστιανοὶ ἔχουν πολὺ βαθεῖς καὶ πολὺ εὐγενεῖς καὶ πολὺ οὐσιαστικούς τοὺς ἑαυτούς των, ὥστε νὰ μὴν τοὺς λησμονοῦν. Γι' αὐτὸ δὲν ἐλησμόνησαν καὶ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα τους. Τὴν ὁποία κατέστησαν ἰδεατὴ πλέον καὶ

τὴν κομίζουν στοὺς τόπους πού ἐγκαταστάθηκαν, τόσο στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας μας ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικὸ.

Οἱ ἀπανταχοῦ Κουκουβιστιανοὶ κλείνουν μέσα τους μετὰ κρυφὴ χαρὰ ἓνα μυστικὸ θησαυρὸ: εἶναι ἡ ἀκατάλυτη μνήμη τῆς Κουκουβίστας. Τί εἶναι αὕτη ἡ μνήμη πού τὴν διατηροῦν τόσο πεισματικά; Δὲν περιγράφεται. Διότι εἶναι μιὰ αἴσθηση εὐλογίας πού προέρχεται ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα πατρία χῶματα καὶ μιὰ αἴσθηση ἀγιότητας πού ἀναβλύζει ἀπὸ τὸ ἐμβιωμένο παρελθόν, τὸ δικό μας καὶ τῆς γενιᾶς μας.

Ἡ εὐλογία αὕτη καὶ ἡ ἀγιότητα καὶ ἡ μνήμη τῆς Κουκουβίστας συνιστοῦν τὴν οὐσία μιᾶς νέας ἰδεατῆς πολιτείας τῶν ἀπανταχοῦ Κουκουβιστιανῶν, πού δημόσιος ἐκφραστὴς τῆς εἶναι τὸ Δελτίο μας.

Εὐχόμαστε μακροήμερευση στὴν Κουκουβιστιανὴ ἰδεατὴ πολιτεία καὶ στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς, πού ἐπαξίως τὴν ἐκπροσωπεῖ καὶ τὴν προβάλλει.

Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

(27 Ἰουλίου 1923)

Τοῦ Γιατροῦ ΗΛΙΑ ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

Ὁ συγχωριανός μας γιατρός Ἡλίας Κατσανιώτης μᾶς ἔστειλε τὴν περιγραφή πού ἀκολουθεῖ σχετικὰ μετὰ τὴ φιλοξενία τοῦ Ν. Πλαστήρα τὸ 1923, στὴν Ἁγία Τριάδα καὶ στὸ χωριό.

Ἡ περιγραφή εἶναι τόσο ἐνδιαφέρουσα, πού τὴν δημοσιεύουμε αὐτοῦσια, εὐχαριστώντας τὸν ἀποστολέα τῆς πού ἀνταποκρίθηκε στὴν προσπάθειά μας νὰ συγκεντρώσουμε ἱστορικὰ καὶ λαογραφικὰ στοιχεῖα γιὰ τὸ χωριό μας.

Στὸ κύλημά τῆς ἡ ζωὴ δημιουργεῖ κάποιους σταθμούς, πού ἡ σημασία τους μπορεῖ νὰ εἶναι ἀτομική, μπορεῖ νὰ εἶναι οἰκογενειακή, μπορεῖ νὰ εἶναι τοπικῆς

σημασίας, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα ἐθνικῆς. Αὐτοὶ οἱ σταθμοὶ ἀφήνουν εὐχάριστη ἢ δυσάρεστη θύμιση, ἀνάλογα μετὰ τὰς αἰτίες πού τοὺς δημιουργοῦσαν καὶ μετὰ τὰ ἀποτελέσματα πού φέραν.

Πολλοὺς σχετικὸς σταθμοὺς φέρνω, κατὰ καιροὺς, στὴ μνήμη μου. Μά, ὅταν ἔρχεται ὁ Ἰούλιος, πάντοτε στριφογυρίζω στὴ μνήμη μου τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ χωριό μας τοῦ ἀείμνηστου Συνταγματάρχου Νικολάου Πλαστήρα, ὅταν ἦταν ἀκόμα ἀρχηγὸς τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1923.

Ὡς γνωστόν, ὁ Πλαστήρας, γιὰ ἀρκετὰ χρόνια ἦταν Διοικητὴς τοῦ 5) 42 Συντάγματος Εὐζώνων, πού

οί άνδρες του ήταν παιδιά από τήν καρδιά τής Ρούμελης, μέ έδρα τή Λαμία. Έκτός των άλλων, καί στήν Ουκρανία καί στή Μικρά Άσία, 1919—1922, παρέμεινε ως Διοικητής του 5) 42 καί μέ τήν ξεχωριστή αντίληψη που τον διέκρινε, έφθασε νά γνωρίζη όχι τους αξιωματικούς του, αλλά καί τους εϋζώνους του, όχι μόνο στήν όψη, αλλά καί στο έπώνυμό τους καί τό μικρό τους όνομα. Αυτό δηλώνει ανεπιφύλαχτα, ότι έδειχνε δέν ήταν απλώς ύπηρεσιακός, αλλά πραγματικά συναισθηματικός. Έτσι νοιώθανε οί αποστρατευθέντες εϋζωνοί του τέως Δύμιου Καλλιέων, μέ κέντρο τήν Άνω Μουσούνιτσα καί σήμερα Άθαν. Διάκος, καί δέν δυσκολευτήκανε, προκειμένου νά κάνουν τά αποκαλυπτήρια τής προτομής του ένδοξότερου καί ήρωϊκού τέκνου τής, του Άθανασίου Διάκου, νά καλέσουν τον Νικόλαο Πλαστήρα, νά τιμήση τον ένδοξο ήρωα τής Άλαμάνας καί έντελώς ξεχωριστό γέννημα τής Άνω Μουσούνιτσας.

Καί ο Πλαστήρας, ο ίδανικός στρατιωτικός, ο ρεαλιστής πολιτικός καί ο τιμιώτερος των τιμίων, δέν έμποδίστηκε από τον αφάνταστο φόρτο των άπασχολήσεων του καί αποδέχθη τήν πρόταση ευχαρίστως.

Δημιουργήθηκε μιá συντροφιά από 30 περίπου άτομα, που ήσαν αξιωματικοί του άμέσου περιβάλλοντος του Πλαστήρα, καί άλλοι καταγόμενοι από τή Μουσούνιτσα, όπως ο τότε έπίτροπος Γ. Ζαραλής, ο λοχαγός Σπέντσας, ο συγχωριανός μας Θεμ. Πριόβολος, λοχαγός τότε, καθώς καί μερικοί έπαγγελματίες που κατέγονταν από τή Μουσούνιτσα. Άπαραίτητοι στή συντροφιά οί δημοσιογράφοι, από τους όποιους θυμίζονται άρχισυντάκτη Μισαηλίδης, τής έφημερίδας «Έλεύθερος Λόγος», που εξέφραζε τήν πολιτική τής Έπανάστασης, ο άείμνηστος Θωμάς Μαλαθέτας καί άλλοι τους όποιους, άτυχώς, δέν θυμίζω.

Καί ή συντροφιά αυτή, μέ άρχηγό τον παντοδύναμο τότε Κυβερνήτη τής Ελλάδος Ν. Πλαστήρα, πήρε τό τραίνο τής γραμμής στις 25 Ιουλίου 1923 καί ξεκίνησε από τήν Άθήνα, για νά φθάση στις 2.30 μ.μ. στο Σταθμό του Μπράλλου.

Καί έπειδή τότε ο μόνος τρόπος μετακίνησεως ήταν ή πεζοπορία ή, πολυτελέστερα, ή χρησιμοποίηση των αναμφισβήτητων συντρόφων των χωρικών, τά μουλάρια κυρίως ή καί όλίγα άλογα, οί Μουσουνιτσιώτες είχαν κατεβή στο Σταθμό του Μπράλλου μέ τά απαιτούμενα ζώα, ποικιλότροπα στολισμένα για νά δεχθούν καί παραλάβουν τον ποικιλότροπα φίλο, άρχηγό τής Έπανάστασης, τον Σωτήρα τής Ελλάδος καί Άρχηγό του Κράτους, τον Συνταγματάρχη, τον μύ δεχθέντα προαγωγή, Νικόλαο Πλαστήρα.

Άπό τό Σταθμό του Μπράλλου για τήν Άνω Μουσούνιτσα, ή απόσταση καλύπτεται μέ πεζοπορία σε 9 ώρες περίπου. Ήταν αδύνατο νά τήν διανύσουν μονοκόμματα. Γι' αυτό είχαν καθορίσει ένδιάμεσο σταθμό τήν έξαίρετη τοποθεσία τής Άγίας Τριάδας, που άνήκει στήν περιοχή τής Κουκουβίστας (Καλοσκοπής), στήν όποία καί θά διανυκτέρευαν.

Η Κουκουβίστα είχε ειδοποιηθή για τό έξαίρετο αυτό γεγονός. Τό Κοινοτικό Συμβούλιο, μέ μερικούς νοικοκυραίους του χωριού καί μέ τήν καθοδήγηση του άειμνήστου δασκάλου μας Ιωάννη Λάϊου, όλόφυχα φροντίσανε μέ ποιό καλλίτερο τρόπο θά φιλοξενούσαν τον άρχηγό Νικόλαο Πλαστήρα καί όλη τή συντροφιά

του. Ψήσανε στήν Άγία Τριάδα 4 άρνιά. Ψήσανε κοκορέσια καί σπληνάντερα. Προηγουθέντανε γάλα, τυρί φέτα, γιαούρτι, σαλατικά καί άφθονο κρασί ντόπιο. Καί όταν κατά τις 6.30 μ.μ. φθάσανε στήν Άγία Τριάδα, όλα ήταν έτοιμα καί ή σκανδαλιστική μωροδιά τους, από μακριά έρέθισε τήν όρεξη. Όταν πιά τακτοποιηθήκανε καί ήπιανε τά αναψυκτικά τους, ο δάσκαλός μας Ιωάννης Λάϊος, πολυδιαδασμένος όπως ήταν καί καλός χειριστής του λόγου, προσεφώνησε τον Άρχηγό Νικόλαο Πλαστήρα μέ έξαίρετο, ένθουσιώδη καί πατριωτικώτατο λόγο.

Καλοφάγανε τά παραπάνω αναφερόμενα καί στο τέλος ο άείμνηστος πατέρας μου Εϋθύμιος Κατσανιώτης, που ήταν άηδονόλαλος στα δημοτικά τραγούδια, μαζί μέ τον υπερεδδομικονταετή Γιαννελοκώστα, που μέχρι τήν τελευταία άναπνοή του δέν άποχωρίστηκε τή φουστανέλλα, έστω καί μπαλωμένη, τραγουδίσανε μερικά κλέφτικα τραγούδια, άνάμεσα στα όποία ήταν καί ένα, που ή λαϊκή μούσα τό συνέθεσε, μέ άφορητή μιá αξιόλογη σύγκρουση, που έγινε εκεί στο έκκλησάκι τής Άγίας Τριάδας τό 1821, μεταξύ των τότε κλεφτών, μέ έπικεφαλής κάποιον Γιολδάση καί τουρκόκό απόσπασμα.

Όλα ήταν συγκινητικά καί ευχάριστα για όλους. Μά ή νύχτα πλησιάζει. Οί ταξιδιώτες έπρεπε νά κοιμηθούν καί νά ξεκουραστούν. Καί έπειδή στρώματα δέν μπορούσε νά υπάρχουν, χρησιμοποίησανε λατσούδια από τά έλατα όλοι, χωρίς νά δεχθή έξαίρεση καί ο άκαταπόνητος Ν. Πλαστήρας. Για σκέπασμα χρησιμοποίησαν τά χράμια καί τις καραμιλωτές, που είχαν στολίσει τά ζώα τής μεταφοράς.

Πρωί-πρωί, σηκωθήκανε καί ξεκίνησανε για τό Μαυρολιθάρι. Πέρασανε τήν Καστριώτισσα καί κοντά στο μεσημέρι φθάσανε στήν άπάνω Μουσούνιτσα. Φυσικά, καί στο Μαυρολιθάρι καί στήν Καστριώτισσα, τους δεχθήκανε μέ άνυπόκριτο ένθουσιασμό καί πολλοί τους συνοδεύσανε μέχρι τή Μουσούνιτσα. Έκει, πλέον, ή υποδοχή καί ή προσφορά ήταν πανηγυρική από κάθε άποψη. Ο ήρωϊκός Ν. Πλαστήρας έκανε τά αποκαλυπτήρια του ξεχωριστού τέκνου τής Μουσούνιτσας, του ήρωα των ήρώων τής Έπανάστασης του 1821 Άθανασίου Διάκου. Τό βράδυ τής 26ης Ιουλίου διανυκτέρευσαν στή Μουσούνιτσα καί κατά τό μεσημέρι τής 27ης ξεκίνησανε για τήν έπιστροφή.

Τώρα όμως ακολουθήσανε τον άλλο δρόμο. Κάτω Μουσούνιτσα — Στρώμη — Κουκουβίστα. Πέρασανε τή Μακριά Σάρρα καί ο φόδος τους, όπως τον περιγράφανε στις έφημερίδες, πέρασε κάθε όριο, καί στις 6 περίπου τό απόγευμα φθάσανε στήν Κουκουβίστα.

Περισσότερα από 100 άνθρωποι τους υποδεχθήκαμε στήν Κακοτράχη καί όλοι μαζί πήγαμε στο χοροστάσι. Τό χωριό μας, όπως είναι γνωστό, κάνει πανηγύρι τής Άγίας Παρασκευής καί τήν έπομένη του Άγίου Παντελεήμονα. Γι' αυτό, ήταν μαζεμένοι στο χοροστάσι καί είχαν στήσει τό συνηθισμένο τρικούδερτο χορό τους, μέ τό κλαρίνο του Γιάννη Πράτσα, που άφήκε έποχή, τό λαούτο του Γιάννη Τομαρά καί συνοδεία τό νταούλι. Μόλις έφθασε ή ποιμπή του Ν. Πλαστήρα, σταμάτησε ο χορός καί άμέσως τρέξανε οί χωριανοί συμπολεμιστές του νά τον καλωσορίσουν, ενώ τον άγκαλιάσανε καί του φιλούσαν τά χέρια, μέ άφθονα δάκρυα στα μάτια. Ο Πλαστήρας φίλησε τους συμπολε-

μιστές του και το καταπληκτικό ήταν που τους φώναζε με τὰ μικρά τους ονόματα. Κατόπιν με ευχαρίστηση δέχτηκε και έσυρε τὸ χορὸ, μαζί με αρκετούς ἀπὸ τὴ συνοδεία του και ὅλους τοὺς συμπολεμιστές του. Τὸ γλέντι κράτησε ὡς τὸ βράδυ. Στὴ συνέχεια, τὸ χωριὸ παρέθεσε δείπνο στὸ Σχολεῖο, γιατί σπίτι δὲν ἦταν κανένα κατάλληλο νὰ ἐξυπηρετήσῃ τόσους ἀνθρώπους.

Τὸν πανηγυρικὸ τῆς βραδυᾶς τὸν ἐξεφώνησε ὁ ἀείμνηστος Παπαδῆμος, πὺ εἶχε ἔρθει και αὐτὸς ἐπίτηδες ἀπὸ τὴ Γραβιά, γιὰ νὰ μετάσῃ στὸ πανηγύρι και νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Σωτήρα τῆς Ἑλλάδος, στὴν κρίσιμη ἐκείνη περίοδο. Κοιμηθῆκανε στὸ Σχολεῖο και τὴν ἐπομένη τὸ πρωί, ὅλο τὸ χωριὸ τοὺς κατευόδωσε γιὰ τὸν Σιδηροδρομικὸ Σταθμὸ τοῦ Μπράλλου.

Ὅλη τὴ διαδρομὴ τὴν περιγράψανε στίς ἐφημερίδες οἱ συνοδεύοντες τὸν Πλαστήρα δημοσιογράφοι. Περισσότερες ἀπὸ 8 ἡμέρες κράτησε ἡ περιγραφή. Εἰδικὰ γιὰ τὴν Κουκουβίστα, ὁ τότε ἀρχισυντάκτης τοῦ «Ἐλευθέρου Λόγου» Μισσηλίδης ἔγραφε:

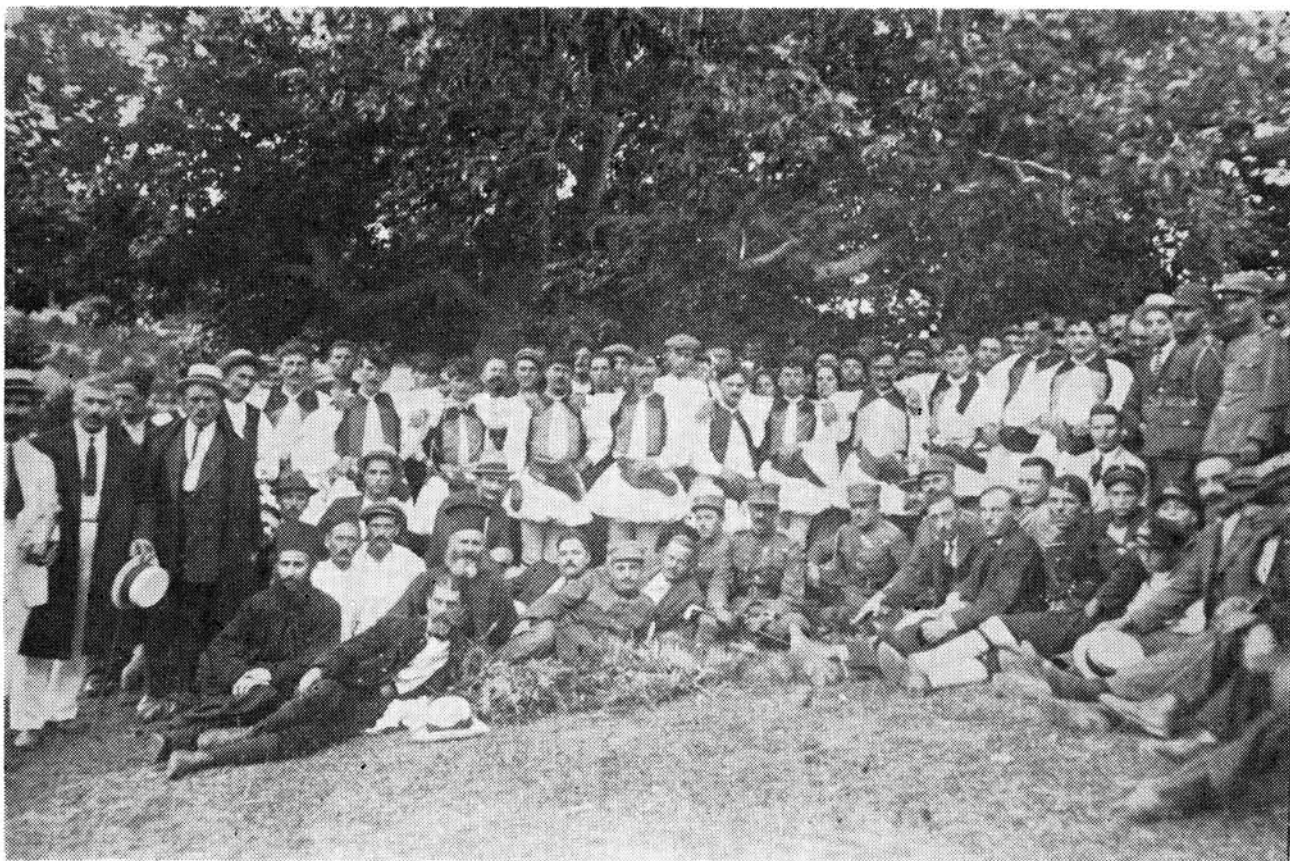
«Ὅταν τὸ βραδυνὸ φθάσαμε στὴν Κουκουβίστα, τρίθαμε τὰ μάτια μας ἀπὸ ἐκπληξη. Μά, τί εἶναι ἐδῶ; Πάρτε τὴν Προύσα, πάρτε τὴ Νικομήδεια, πάρτε τὴ Σαπάντζα, πάρτε τὰ Βοδενά, πάρτε ἄ-

κόμα ὅσα ταμπλὼ παρήγαγε ἀπὸ ἓνα φυσικὸ ἢ φυσιολατρικὸ ρομάντζο ἢ τέχνη, σμίξε τα ὅλα μαζί και ἔχετε μπροστά σας τὴν Κουκουβίστα. Κι' ἐδῶ βαροῦνε τὰ τουφέκια, κι' ἐδῶ λαλοῦνε τὰ βολιά, κι' ἐδῶ σήμερα ὁ τόπος ἔχει πανηγύρι, με τὸ πέρασμα τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ὁ παππᾶς, τί κρίμα πὺ δὲν θυμᾶμαι τ' ὄνομά του, ἔσσήκωσε και τοὺς πεθαμένους με τὸν ζωνηρότατο και ἐνθουσιώδη λόγο του πρὸς τὸν Ἀρχηγό...».

Και ὁ παππᾶς ἦταν ὁ ἀείμνηστος Παπαδῆμος.

Και ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐκδήλωση, νομίζω ὅτι εἶναι χαρακτηριστικὴ νὰ μῖς δώσῃ μιὰ σωστὴ εἰκόνα ποιὸς ἦταν ὁ Ν. Πλαστήρας, με τὴν ἀπερίγραπτη ἀπλότητά του. Ἀλλὰ αὐτὴ τὴν ἐντύπωση ἀφῆκε και ἡ Κουκουβίστα με τὸ ἀπροσδόκητο πέρασμά του τὴν 27 Ἰουλίου 1923, αὐτοῦ τοῦ ἀδιαφιλονίκητου πατριώτη, τοῦ ψύχραιμου ἥρωα, τοῦ ἱκανότατου ἡγέτη, πὺ ἔμεινε μόνος στὴ ζωὴ, γιατί ποτὲ δὲν θέλησε, ὅποιοςδήποτε ἄλλος, νὰ τοῦ λιγοστέψῃ, ἔσω και ἐλάχιστα, τὴν ἀτσάλινη πίστη του και φροντίδα γιὰ τὴ μεγάλη μας μίνα, τὴν πατρίδα τῶν πατριδῶν, τὴν Ἑλλάδα μας.

ΗΛΙΑΣ Ε. ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ

Νά και μιὰ φωτογραφία ἀπὸ τὸ γεγονὸς πὺ περιγράφει ὁ γιατρός μας, θγαλμένη κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια τῆς Ἀγίας Τριάδος. Ἡ σημασία της εἶναι μεγάλη, ὅχι μόνο γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ χωριοῦ μας ἀλλὰ και ὁλόκληρου τοῦ ἔθνους. Στὸ κέντρο καθιστὸς εἰκονίζεται ὁ Νικ. Πλαστήρας με πηλίκιο και ραβδί στὸ χέρι. Μπορεῖτε ἐπίσης νὰ διακρίνετε τοὺς χωριανούς μας Εὐθ. Κ. Ἀλεξίου, Ἰωάννη Λάϊο, Ἰωάννη Χασιακό (Παπαχασιακός), Γεώργ. Καραγιώργο, Εὐθ. Μώρη (Κατσιάνη), Ἡλία Κατσανιώτη, Χασιακό (Καλόγερο), Θεμ. Πριόβολο, Ἀναστ. Χασιακό, Ἀνδρέα Ράπτη (Σαλταπίδα), Νικ. Πριόβολο (Κουγιούφα), Τέρψη Πριοβόλου κ.ἄ. Ἡ φωτογραφία εἶναι ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τοῦ Γιάννη Λάϊου και μῖς τὴν παρέδωσε ὁ γιός του Εὐθύμιος.

Πώς σχεδόν χάθηκε ένα ωραίο έθιμο

Πολλές φορές κατηγορούμε τους ανθρώπους της περασμένης γενιάς πώς άφησαν να χαθούν ωραία έθιμα του τόπου μας, έθιμα που κράτησαν στο διάβα του χρόνου τους Έλληνες δειμένους με την παράδοση και τα ιδανικά τους. Νά τώρα που ήλθε ή σειρά της δικής μας γενιάς να χρεωθεί άπέναντι στις έρχόμενες με ένα λάθος που σχεδόν τό έκανε. Αυτή ή μικρή λέξη «σχεδόν» κλείνει τις τελευταίες ελπίδες μας να ξαναδιώση ένα έθιμο που στα δύο τελευταία χρόνια ξεχάστηκε επιδεικτικά χωρίς κανένα ιδιαίτερο λόγο, ίσως μόνο με την πιθανή δικαιολογία ότι είμαστε μοντέρνοι άνθρωποι. Πρόκειται για τό έθιμο να μαζεύονται στις στρογγυές οί τσοπαναράι οί με τις οικογένειές τους και τους φίλους τους την ήμέρα της αναλήψεως, να σφάζουν άρνια, να φωνάζουν τόν παπά να διαβάση τά άγια γράμματα και συνέχιζαν με ένα άξέχαστο φαγοπότι με τις προφητείες που προσπαθούσαν να συντάξουν κοιτάζοντας τις σπάλες των ψημένων άρνιων και τό σημάδεμα της σπάλας που θά έπρεπε να σημαίνει ανάμεσα στα άλλα ότι τά βάζουν πρόσωπο με πρόσωπο με τη μοίρα σαν τό Διγενή στ' άλώνι.

Δυστυχώς, τά δύο τελευταία χρόνια φαίνεται ότι ή μοίρα τους πήρε όλους φαλάγγι και με τη δικαιολογία ότι αυτά δέν πρέπει να γίνονται στους μοντέρνους καιρούς μας οί σημερινοί τσοπαναράοί ξεχασαν τό έθιμο της Αναλήψεως και σέ καμμιά στρούγγα δέν φάλανε άγιασμό.

Ής ελπίσουμε ότι δέν θά τους ξεχάση ό Θεός και του χρόνου θά κλείση αυτή ή άδεια παρένθεση και θά ξαναγυρίσωμε στα πατροπαράδοτα έθιμά μας.

Τό άξέχαστο πανηγύρι της Αγίας Τριάδας

Σέ αντίθεση με την εγκατάλειψη της ωραίας παράδοσης της Αναλήψεως, για την οποία μιλήσαμε προη-

Ή ώρα του φαγητού

γουμένως, τό πανηγύρι της Αγίας Τριάδας κάθε χρόνο γίνεται και καλλίτερο. Φέτος, δεκάδες αυτοκίνητα

άπό την Αθήνα και ένα πούλιαν του Συνδέσμου μαζί με τους κατοίκους των γειτονικών χωριών διπλασιάσαμε για δύο μέρες τόν άριθμό των κατοίκων της Καλοσκοπής.

Και τώρα ό χορός

Αναμνήσεις, χαμόγελα των ανθρώπων, χαμόγελα του Θεού, που μās έδωσε μι άξέχαστη μέρα, χαμόγελα μικρών παιδιών που μαθαίνουν γιατί πρέπει να μεταλαμπαδεύωμε τις παραδόσεις μας, έπιδόσεις σέ νέα ρεκόρ χορού με πραγματικό όργανο (κλαρίνο - νταούλι) και όχι με δίσκους του τζού-μπόξ, ήταν ό πλούσιος άπολογισμός της γιορτής.

Τό πανηγύρι της Αγίας Τριάδας, χρόνο με χρόνο γίνεται καλύτερο και μιλά στα μύχια της ψυχής μας, χρόνο με χρόνο μās στέλνει τό μήνυμα της ανάγκης να κρατήσωμε ακόμα και με τά δόντια τις ώραιες μας παραδόσεις.

Σκεφθήκαμε σήμερα να δημοσιεύωμε συμβολικά όχι μόνο φωτογραφίες άπό τό φετεινό πανηγύρι, αλλά και φωτογραφίες που στόν ίδιο χώρο άπαθανάτισαν σκηνές πριν άπό 40 χρόνια περίπου. Οί παλιοί θά θυμούνται τά νειάτα τους που πέρασαν, και οί νέοι θά συνειδητοποιήσουν ότι δέν θά είναι πάντοτε νέοι.

Σύγχρονος πολιτισμός και Κουκουβιστιανή παράδοση.

Ἡ φωτογραφία εἶναι ἀπὸ ἀντίστοιχο πανηγύρι τοῦ 1935. Μᾶς τὴν παρέδωσε ὁ Γεώργιος Χαραλάμπους (Χαϊλέρης) καὶ εἶναι ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τοῦ ἀξέχαστου συγχωριανοῦ μας Γεωργ. Κόλλια. Τὰ πρόσωπα ποὺ εἰκονίζονται εἶναι (ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ): 1) Κων(ν)ος Ν. Ἀντωνίου, 2) Χαραλ. Πασσαλῆς, 3) Φώτης Βλάχος, 4) Ἰωάν. Βλάχος, 5) Δημ. Βλάχος, 6) Εὐθ. Τούμπας, 7) Γεώργ. Κόλλιας, 8) Γεώργ. Μαλιθίτης, 9) Ζήσης Ἀχλαδάς, 10) Τάκης Ἀλεξίου, 11) Γ. Παπαχασιακός, 12) Εὐάγγ. Κωστοῦρος, 13) Παναγ. Κυρίτης, 14) Τριαντ. Τσόχλας, 15) Δημ. Γιωδάρας, 16) Ἀθαν. Τσούμπας, 17) Γεώργ. Ζαχαριάς, 18) Εὐθύμιος Ἀλεξίου, 19) Δημ. Χαμηλός (Χαμπλουκώστας) μὲ τὸ νταούλι καθιστός, 20) Εὐθύμιος Μώρης (Κατσάνης) καθιστός μὲ τὴν πίπιζα.

νεα μενία

Τὸ Δελτίο μας στάθηκε ἄτυχον στὸ θέμα τῶν παιδιῶν. Τυπώνεται τὶς μέρες ποὺ θγαίνουν τὰ ἀποτελέσματα καὶ στὰ χέρια μας ἔχουμε λίγα στοιχεία. Ἔτσι, πληροφορηθήκαμε μόνο ὅτι στὸ Γυμνάσιο πέτυχαν τὰ ἐξῆς χωριανά μας παιδιά: Ἀλέξ. Δημ. Κοιμνάκος (ἐγγονὸς Θεμ. Τσοκά), Ἰωάννης Παναγ. Κολλύρης, Ἀλέκα Εὐθ. Τσίγα, Λεων. Γεωργ. Κουφός.

Ἐπίσης, στὰ διάφορα Γυμνάσια Ἀθηνῶν ἀρίστευσαν πολλὰ παιδιά. Ἐνδεικτικῶς σημειώνουμε:

Παναγιώτα Νικ. Μώρη (ἀπεφοίτησε). Δημ. Εὐστ. Ράπτης (ἀπεφοίτησε). Ἰωάν. Εὐδ. Ράπτης ἀπὸ τὴν Ε' στήν ΣΤ' τάξη. Νικ. Γ. Κολλύρης ἀπὸ τὴν Δ' στήν Ε' Ἀθαν. Γεωργ. Κολλύρης ἀπὸ τὴν Γ' στήν Δ'. Νικόλαος Δημ. Κόλλιας ἀπὸ τὴν Ε' στήν ΣΤ'. Ἀγγελική Παν. Κολλύρη ἀπὸ τὴν Γ' στήν Δ'. Ἰωάννης Δημ.

Ἀλεξίου ἀπὸ τὴν Γ' στήν Δ'. Χαραλ. Ἀντ. Πασσαλῆς ἀπὸ τὴν Α' στή Β'. Γεωργ. Νικ. Μώρης ἀπὸ τὴ Β' στήν Γ'. Εὐστ. Δημ. Κόλλιας ἀπὸ τὴν Α' στή Β'.

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ

Τὴν Κυριακὴ 13 Ἰουνίου, μὲ τὴ λήξη τοῦ Σχολικοῦ ἔτους ἔγινε στὸ χωριό μας μιὰ σεμνὴ τελετὴ ποὺ ὀργάνωσε ὁ Σύνδεσμός μας. Ἡ τελετὴ αὐτὴ εἶχε σὰν σκοπὸ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ φρόνημα τῶν μαθητῶν τοῦ χωριοῦ καὶ νὰ ἀποδείξῃ ἔμπρακτα πῶς δὲν τοὺς ξεχνοῦν οἱ ἄνθρωποι ποὺ ξεκίνησαν ἀπὸ τὰ ἴδια θρανία καὶ πρόκοψαν στὴ ζωὴ τους.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς γιορτῆς προσφέρθηκαν ὠραῖα δῶρα στὰ παιδιά:

Ἀπὸ τὸ Σύνδεσμον ἓνα ζευγάρι παπούτσια καὶ κάλτσες.

Ἀπὸ τὸν ἐπίτιμον Πρόεδρον τοῦ Συνδέσμου, συγχωριανό μας Δημ. Βάρσο, ἀπὸ ἓνα μπλουζάκι.

Ἀπὸ τὸ συγχωριανό μας Παναγ. Νικ. Κυρίτη ἀπὸ ἓνα λογοτεχνικὸ βιβλίο.

Ἀπὸ τὸ κατάστημα ΦΑΝΤΑΣΙΑ, Ἐρμιό 6, ἀπὸ ἓ-

να παντελόνι.

Ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου μίλησε στὰ παιδιά ὁ πρό-
δρος Ἰωάν. Μαλεβίτσης.

Ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου τῆς μαθητικῆς κοινότη-
τος ὁ Ἀθανάσιος Χασιακὸς καὶ εἶπε:

«Ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε τοῦ Συλλόγου,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἐμεῖς τὰ παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καλο-
σκοπῆς σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὸ μεγάλο ἐνδια-
φέρον καὶ τὴν ἀγάπη πού μᾶς δείχνετε.

Ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης σας εἶναι τὰ ὠραία καὶ πρα-
κτικά δῶρα πού μᾶς μοιράσατε πρὸ ὀλίγου, ἀλλὰ δὲν
εἶναι ἡ πρώτη χειρονομία σας αὐτή. Στὸ παρελθόν
μᾶς στείλατε ἀρκετὴ γραφικὴ ὕλη, πού μᾶς ἦταν πο-
λὺ χρήσιμη. Μὲ χρήματα ἐνισχύσατε τὴν σχολικὴ μας
ἐκδρομὴ πού γινόταν στὸ τέλος τῆς σχολικῆς χρονιάς,
καὶ τόσα ἐνδιαφέροντα πράγματα μαθαίναμε στοὺς
τόπους πού πηγαίναμε.

Μὲ ἐκλεκτὰ βιβλία πλουτίσατε τὴν σχολικὴ μας βι-
βλιοθήκη, πού μαθαίνουμε διαβάζοντάς τα τόσα ὠραία
πράγματα καὶ πλουτίζουμε τὶς γνώσεις μας. Ἀλλὰ
καὶ τόσα ἄλλα ὠραία πράγματα μᾶς ἔχετε δωρήσει.

Πάνω ἀπ' ὅλα ὁμῶς σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ στορ-
γὴ μὲ τὴν ὁποία μᾶς περιβάλλετε καὶ πού συνεχῶς
φροντίζετε γιὰ μᾶς καὶ σκέπτεσθε τόσο ἐμᾶς ὅσο καὶ
τὰ σχολικὰ ζητήματα γενικά.

Ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν ἐκτὸς σχολείου ψυχαγωγία μας
φροντίσατε, φτιάχνοντάς μας τὴν ὠραία «παιδικὴ χα-
ρά», ὅπου παίζουμε τὶς ἐλεύθερες ὥρες μας.

Ἀναγείρατε καὶ διαμορφώσατε τὸ ἥρῳον τῆς Κοι-
νότητος, ὅπου καταθέτουμε στεφάνια τὶς ἐθνικὲς γιορ-
τὲς καὶ πού εἶναι τὸ στολίδι τοῦ χωριοῦ μας. Τσιμέν-
τοστρώσατε τὴν κεντρικὴ πλατεία τοῦ χωριοῦ καὶ οἰ-
κοδομήσατε δύο ὠραία καταστήματα καὶ τὸ κοινοτικό
γραφεῖο, καὶ φτιάξατε χίλια δυὸ ἄλλα πράγματα πού
στολίζουν τὸ χωριό, τὸν τόπο αὐτὸ ὅπου γεννηθήκατε
καὶ περάσατε τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς σας.

Γνωρίζουμε τέλος τί ζητᾶτε ἀπὸ μᾶς. Θέλετε νὰ εἰ-

ΝΕΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Α) Γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ Νεκροταφείου:

- Κούλα Ζαχαρία Κόλλια (Χολαργός) στὴ μνήμη
τοῦ συζύγου της Ζαχαρία Κόλλια δρχ. 5.000.
- Ἰωάννης Δήμου Μπουκουβάλας (Θεσσαλονίκη) στὴ
μνήμη τῶν γονέων του Δήμου καὶ Αἰκατερίνης Μπου-
κουβάλα δρχ. 5.000.
- Γεώργ. Ἀριστ. Πριόβολος (Σπυρομήλιου 7) ἀντὶ
στεφάνου στὴ μνήμη Τερψιχόρης Πριόβολου καὶ Ἀν-
τωνίας Γούθαλη δρχ. 2.000.
- Γεωργ. Νικ. Πριόβολος (Γαλάτσι) ἀντὶ στεφάνου
στὴ μνήμη Τερψιχόρης Πριόβολου δρχ. 1.000.
- Παναγ. Μπακατσούλας στὴ μνήμη Ἀντ. Γούθαλη
δρχ. 1.000.
- Κούλα Ζαχ. Κόλλια (Πυθαγόρα 25) ἀντὶ στεφάνου
στὴ μνήμη Κων. Γρηγορόπουλου δρχ. 1.000.
- Κων(τίνος) Λάμπρου (Χολαργός) ἀντὶ στεφάνου στὴ
μνήμη Κωνστ. Γρηγορόπουλου δρχ. 1.000.
- Θεοφάνης Λάμπρου (Χολαργός) ἀντὶ στεφάνου στὴ
μνήμη Κων. Γρηγορόπουλου δρχ. 1.000.
- Νικόλαος Εὐθ. Πριόβολος στὴ μνήμη τῶν γονέων
του δρχ. 1.000.
- Ἰωάν. Ν. Μαλεβίτσης, στὴ μνήμη τῆς θείας του Δη-
μητρούλας Ν. Κολλῦρη δρχ. 1.000.
- Δῆμος Λευκαδίτης (Δράμα) δρχ. 500.
- Ἐλένη Π. Θεοχάρη (Παγκράτι) δρχ. 500 στὴ μνήμη
Τερψιχ. Πριόβολου.
- Οἰκογ. Ν. Καραγιάννη, Ἀρχελάου, δρχ. 500, στὴ
μνήμη Τερψιχ. Πριόβολου.
- Ἀντώνιος Λευκαδίτης (Δράμα) δρχ. 500.
- Εὐθύμιος Παν. Παπαγεωργίου (Θεσσαλ.) στὴ μνή-
μη τῶν γονέων του δρχ. 500.
- Νικόλαος Ι. Βλάχος (Κολωνός) δρχ. 100.

Β) Γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ Δελτίου μας:

- Δημ. Ν. Κυρίτης (Ἄγ. Ἀνάργυροι) δρχ. 500
- Παναγ. Νικ. Χαραλάμπους (Χαλάνδρι) δρχ. 500
- Γιούλα Μιχ. Παπαδοπούλου (Βεΐκου) δρχ. 500
- Εὐθύμ. Π. Παπαγεωργίου (Θεσσαλ.) δρχ. 500
- Δημ. Ἀχλαδᾶς (Κορυδαλλός) δρχ. 500
- Νικόλαος Γεωργ. Λανιήλ δρχ. 500
- Ἰωάννης Τσίγας (Ἀργυρούπολις) δρχ. 300
- Ἰωάννης Ἀχλαδᾶς 300
- Δημήτριος Κόλλιας (Π. Φάληρον) 300
- Ἰωάννης Μπουκουβάλας τοῦ Νικ. 300
- Ἰωάννης Λευκαδίτης 200
- Κατὶνα Ζησίμου (τὸ γένος
Μαντζού) Δαύλεια 200
- Παναγιώτης Κωστοῦρος (Καλοσκοπὴ) 200
- Παρασκευὴ Κατσούνη (Ζ. Ραπτοπούλου) Λαμία 200
- Ἀνθούλα Καραγιάννη (Παγκράτι) 200
- Ἀθανάσιος Ράπτης (Σαλταπίδας) Καλοσκοπὴ 100
- Νικόλαος Φώτη Βλάχος (Παρόριον Βοιωτ.) 100
- Γεώργιος Νικ. Χαμηλός (πρ. ταχυδρόμος -
Καλοσκοπὴ) 100
- Εὐαγγελία Μαλεβίτση (Βασιλικῶν 28) 100
- Ἀγγελῆς Σίμος (Καλοσκοπὴ) 100

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στὸ προηγούμενο Δελτίο γράφτηκαν:

- Νικολ. Π. Παπαχαλαμπου, ἐνῶ πρόκειται γιὰ τὸν
Νικ. Π. Χαραλάμπους.
- Ἰωάννης Δ. Δανιήλ, ἐνῶ πρόκειται γιὰ τὸν Ἰωάννη
Μαργ. Δανιήλ.

μαστε καλοὶ μαθητὲς, καλὰ παιδιά καὶ νὰ γίνουμε
χρήσιμοι ἄνθρωποι στὴν κοινωνία. Καὶ μεῖς σᾶς δια-
βεβαιώνουμε, ὅτι θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἀνταποκρι-
θοῦμε στὶς προσδοκίες σας καὶ θὰ σᾶς θυμόμαστε
πάντοτε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας στὰ πρῶτα θήματα
τῆς σχολικῆς μας ἡλικίας, ἀρχὴ γιὰ τὴν αὐριανὴ μας
σταδιοδρομία.

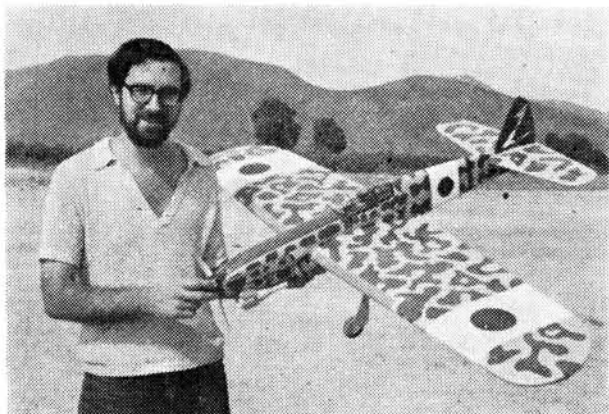
Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι θερμὰ».

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑΣ

Με ιδιαίτερη χαρά δημοσιεύουμε σήμερα πληροφορίες για δύο νέους ανθρώπους που κατέχουν αντίστοιχα την πρώτη και δεύτερη θέση στην Ελλάδα και μια ζηλευτή διάκριση στην Ευρώπη στον αερομοντελισμό. Το άθλημα ίσως ξαφνιάσει μερικούς, ίσως κάνει άλλους να χαμογελάσουν με αποδοκιμασία, αλλά θα πρέπει να έντυπωσάμε όσους πραγματικά γνωρίζουν τη σημασία και την ανάπτυξη του αερομοντελισμού.

Αερομοντελισμός, λοιπόν, κατά το περιοδικό «ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ», είναι η σχεδίαση, κατασκευή και πτήση μικρών αεροσκαφών χωρίς φυσικά πιλότο. Το μέγεθός του μπορεί να κυμαίνεται μέχρι τρία μέτρα. Οι μικροί της αεροπορικής οικογενείας είναι τα αερομοντέλλα που απαιτούν μια αντιμετώπιση πολύ σοδαιότερη από εκείνη που δικαιολογεί το μέγεθός της. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για πραγματικά αεροπλάνα λιλιπούτειου μεγέθους και η κατασκευή τους παρουσιάζει προβλήματα που χρειάζονται υψηλού επιπέδου τεχνολογική αντιμετώπιση για να λυθούν.

Δημοσιεύουμε σήμερα φωτογραφίες για τους πρωταθλητές μας και μερικές πληροφορίες για την καριέρα τους.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ

Ο Κώστας Κόλλιας είναι γιός του άεχαστου στρατηγού της Χωροφυλακής Ζαχαρία Κόλλια, γεννήθηκε το 1959 και σε ηλικία έντεκα ετών άρχισε να φτιάχνει αερομοντέλλα. Γράφτηκε στην αερολέση που είναι σωματείο, τα μέλη του οποίου ασχολούνται με την κατασκευή αεροπλάνων και την οργάνωση αεραθλητικών αγώνων. Με αεροπλάνα που κατασκευάζει ο ίδιος συμμετέχει στους αγώνες.

Την πρώτη του εμφάνιση στους αερομοντελικούς αγώνες την κάνει το 1969 και καταλαμβάνει την 4η θέση στην κατηγορία ακροβατικών μοντέλων.

Το 1970 θγαίνει πρώτος στην κατηγορία μοντέλων ταχύτητας με πανελλήνιο ρεκόρ 206 χιλ)τρα την ώρα. Επίσης, το 1971 θγαίνει πρώτος στους πανελληνίους αγώνες και λαβαίνει μέρος στους πανευρωπαϊκούς αγώνες στην Ογγαρία.

Το 1972 συμμετέχει στους παγκόσμιους αγώνες στο Έλσινκι και καταλαμβάνει την 17η θέση μεταξύ 45 διαγωνιζομένων.

Το 1975 ήλθε 8ος στο Βέλγιο μεταξύ 30 διαγωνιζομένων.

Παράλληλα, είναι τελειόφοιτος της Ανωτάτης Εμπορικής Σχολής, φορτωμένος με διπλώματα και μετάλλια.

ΜΙΧΑΛΗΣ Κ. ΔΑΜΠΡΟΥ

Πρόκειται για το γιό της άεχαστης Αλεξάνδρας Τριανταφύλλου - Πράντζα, ή οποία πρόωρα έφυγε από κοντά μας. Ο Μιχάλης γεννήθηκε το 1950. Σε ηλικία 2 ετών έχασε τη μητέρα του. Στον αερομοντελισμό επιδόθηκε από πολύ μικρός και κατόρθωσε να πάρη μια ξεχωριστή θέση μέσα σ' αυτόν.

Στους Πανελλήνιους αγώνες των ετών 1969, 1970 και 1972 κατέκτησε τη 2η θέση. Επίσης έλαβε μέρος στους Ευρωπαϊκούς αγώνες του Έλσινκι και του Βελγίου με πολύ καλή επίδοση. Παράλληλα, σπούδασε ηλεκτρονικός και ήδη υπηρετεί τη θητεία του.

Το χωριό μας πρέπει να είναι περήφανο γιατί εκτός από τα παραδοσιακά σπόρ που ανέδειξε, τους Πριοβολαίους, τους Χριστοφοραίους και άλλους, μπόρεσε ν' αναδείξει πρωταθλητές σε τόσο μοντέρνα σπόρ όπως ο αερομοντελισμός.

ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ

Μια από τις αναμνήσεις του πανηγυριού της Αγίας Τριάδας ήταν ασφαλώς και τα ωραία κεράσια που έφαγαν οι επισκέπτες του χωριού. Λίγοι όμως ασφαλώς σκέφθηκαν το θέμα της παραγωγής των κερασιών από οικονομικής πλευράς. Μια πρόχειρη έρευνα που έκανε το Δελτίο μας αποκάλυψε ότι βασικός λόγος για τον οποίο δεν συγκεντρώνεται η παραγωγή κερασιών για να διοχετευθούν στις μεγάλες αγορές είναι η έλλειψη εργατικών χεριών. Ίσως φταίει και το σύστημα καλλιέργειας, το είδος που καλλιεργείται, το σχήμα των δένδρων που κάνουν το μάζεμα των κερασιών προβληματικό. Ίσως φταίει και η απουσία συστηματικής απορροφήσεως της παραγωγής από κάποιο εργοστάσιο που δεν έγινε ποτέ, κάποιος μελέτης οικονομικότητας της εκμετάλλευσής, που δεν έγινε ποτέ, κάποιου ζωντανού ανθρώπου που θ' αντιμετώπιζε το πρόβλημα στη βάση του και τέτοιος άνθρωπος δεν βρέθηκε ποτέ.

Πρόκληση λοιπόν για τους νέους που συνδέονται με το χωριό μας και που θα μπορούσαν να μελετήσουν το θέμα ιδιαίτερα τώρα που οι τιμές των κερασιών έχουν φτάσει σε αστρονομικά ύψη.

ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Στήν εποχή μας, πού μᾶς «χορταίνει ὁ λόγος» τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας ἡ παρουσία ἀνάμεσα μας ἑνὸς ἀνθρώπου τῶν ἔργων δὲν πρέπει νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητη. Τὰ παλαιότερα μέλη θυμούνται ἀσφαλῶς τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἔργων Ἰ. Κασσιῶ ὡς ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συνδέσμου μας. Ὅπως εἶναι γνωστόν, ὁ Ἰωάννης Κασσιῶς ἦτο ἀνθρωπὸς πού θόηθησε ἀποφασιστικά νὰ γίνη:

α) Ὁ παρακαμπτήριος δρόμος ἀπὸ Σταυρὸ μέχρι τὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ.

β) Ὁ δρόμος ἀπὸ πλατεία μέχρι Στρογγυλό.

γ) Ἡ ταμιεντόστρωση τῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ γιὰ τὴν μεγάλη του ἀγάπη καὶ συμπαράστασις ὁ κ. Κασσιῶς ἀνήκει πλέον στὴ στενὴ μας οἰκογένεια.

Μποροῦμε σήμερα νὰ ὑπενθυμίσωμεν λίγα γεγονότα ἀπὸ τὴ σταδιοδρομία του.

Γεννήθηκε στὸ Μπράλο Φθιώτιδας τὸ ἔτος 1912. Τελείωσε τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Μπράλου καὶ μετὰ τὰ ἑλληνικὰ Σχολεῖα Ἀμφικλείας καὶ Πολυδρόσου (Σουβάλας), καθὼς καὶ τὸ 4ο Γυμνάσιο Ἀθηνῶν, ἀπὸ ὅπου ἀπεφοίτησε τὸ 1931. Τὸ ἔτος 1937 ἔλαβε τὸ δίπλωμα τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ διορίσθηκε στὸ Ὑπουργεῖο Δημ. Ἔργων, στὸ ὁποῖο καὶ διήνυσε δλόκληρη τὴν ὑπαλληλική του σταδιοδρομία.

Διετέλεσε Νομομηχανικὸς Βεροίας, Χαλκιδικῆς, Φθιώτιδος καὶ Πρωτευούσης, προϊστάμενος τῆς Ὑπηρεσίας κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν—Λαμίας, Ἐπιθεωρητὴς δημοσίων ἔργων τῆς περιφερείας Ἀττικῆς καὶ Νήσων καὶ τέλος Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἔργων.

Ὑπηρέτησε ἐπὶ θητεία Γεν. Διευθυντὴς στὸ Ὑπουργεῖο Προγραμματισμοῦ καὶ Κυβερνητικῆς Πολιτικῆς. Τιμῆθηκε μὲ τὸ μετάλλιον ἐξαίρετων πράξεων κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμο, τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Τάγματος Γεωργίου τοῦ Α' καὶ τὸν Σταυρὸν τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Φοίνικος.

Μὲ μεγάλη χαρὰ δημοσιεύουμε ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κασσιῶ πρὸς τὸ Δελτίο μας:

Ἀγαπητοί μου,

Ἐλᾶθα τὰ μέχρι σήμερα ἐκδοθέντα τεύχη τοῦ ὠραιότατου Δελτίου «Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ» καὶ σὰς ἀπευθύνω τὰ θερμότερα συγχαρητήριά μου πρῶτα γιὰ τὴν ιδέα τῆς ἐκδόσεως καὶ κατόπιν γιὰ τὴν πίστι, τὴν ἐπιμέλεια, τὴν πληρότητα καὶ τὴν τελειότητά του. Ἡ ὕλη του ἀποπνέει ἀγάπη καὶ νοσταλγία γιὰ τὸ ὁμορφὸ χωριό, πρὸς τὸ ὁποῖο στρέφομε νοσταλγικά τὴν θύμησίν μας ἐμείς οἱ παλαιοί, ὅπου κι' ἂν θριασκώμαστε, καὶ προσκαλεῖ τοὺς νεώτερους νὰ τὸ γνωρίσουν καὶ νὰ τὸ ἀγαπήσουν κι' αὐτοί.

Ἀκόμα, σὰς συγχαίρω γιὰ τὴν ἐκλογή σας καὶ σὰς ἐύχομαι κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο σας, στὸ ὁποῖο θὰ μὲ εὑρετε πάντοτε θερμότατο συμπαράστατή καὶ γιὰ

ΜΙΑ ΠΕΤΡΑ ΣΤΑ ΝΕΡΑ ΤΟΥ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΥ

Ἡ μεγάλη χιονοστιβάδα, πού μερικὲς φορές σκεπάζει στίς Ἀλπεις δλόκληρα χωριά, ξεκινάει ἀπὸ ἓνα χαλίκι πού κατακλύησε στὸ δουνό. Ὁ ξεσηκωμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινῆς γνώμης γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Πύλου ξεκίνησε ἀπὸ ἓνα σχόλιο στὴν ἑφημερίδα «Καθημερινή», πού σιγά-σιγά ξεσήκωσε κόσμον καὶ παρῆ-συρε στὸ διάδα του ὁργανισμοὺς, συλλόγους καὶ ἰδρύματα καὶ τοὺς ἔβαλε νὰ φωνάζουν γιὰ τὴν οἰκολογική καταστροφὴ τῆς Πύλου.

Ἔτσι, μιὰ μέρα ἔπεσε ἓνα μικρὸ πετραδάκι ἀσήμαντο γιὰ τὰ μέτρα «τοῦ κόσμου τούτου». Ἐνα πετραδάκι πού μιλοῦσε μὲ σπαραγμὸ γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ τοπίου τῆς Γκιώνας. Τὸ πετραδάκι αὐτὸ ἀνοίξε μέσα στὸ νερὸ κύκλους, πού ὅσο μεγάλωναν, ἀγγίζαν ἓνα ἄλλο πετραδάκι, τὴν ἀρχαιολόγο κ. Ἰωάννα Κ. Κωνσταντίνου, πού μὲ τὴ σειρά τῆς ἀναμετάδωσες τὸ μήνυμα μὲ μεγαλύτερη ἔνταση. Αὐτὴ τὴ φορὰ τὰ μέτρα τῆς ἐντάσεως δόθηκαν ἀπὸ τὴ θαρύτητα τῆς ἑφημερίδας «Καθημερινή», πού δημοσίευσες τὸ ἐξῆς κοιμιάτι, στίς 8.4.1976:

«Διάβασα ἓνα ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο «Ἡ Γκιώνα πρέπει νὰ σωθῇ» (δημοσιευμένο στὴν τοπικὴ ἑφημερίδα «Τὸ Οἶνωχωρι»). συνειδητοποίησα τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς.

«Μοιάζει μὲ κατακλυσμικὴ καταστροφὴ, ὅπως γράφει τὸ ἄρθρο, πού μεταξὺ ἄλλων λέει: «Ἡ ΑΕ Βωξίται Παρνασσοῦ μαζεῦει τὸ μετάλλευμα πού εἶναι χρυσάφι γι' αὐτὴν καὶ ἀφήνει τὸ ξεκοιλιασμένο βουνὸ στὴν περιοχή, καταστρέφει τὰ αἰώνια δάση καὶ ἀφήνει γύμνια καὶ καταστροφὴ, καταστρέφει τοὺς δρόμους μὲ τὰ βαρυφορτωμένα ὀχήματα χωρὶς νὰ νοιάζεται νὰ τοὺς διορθώσῃ».

Ἀρχικά ὑπέθεσα ὅτι μὲ κάποια δόση ὑπερβολῆς παρουσιάζεται ἐδῶ ἡ κατάστασις. Δυστυχῶς ὄχι. Πληροφορίες ἀπὸ αὐθεντικὴ πηγὴ μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι ἔτσι ἀκριβῶς ἔχουν τὰ πράγματα».

Μιὰ καὶ μιλήσαμε γιὰ τὴν ἑφημερίδα «Καθημερινή» δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμε νὰ χαιρετήσωμε τὸ γεγονός ὅτι στίς 17 καὶ 18 Ἰουνίου 1976 φιλοξένησε στὴν πρώτη σελίδα ἓνα περισπούδαστο καίμενο τοῦ συμπατριώτη μας Δ) ντοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λαμίας Σπύρου Πολίτη (γιὸς τοῦ Παπαριστείδη), ἐπιστολὴ τοῦ ὁποῖου δημοσιεύουμε στὴν εἰδικὴ στήλη μας.

τὴν εὐόδωσι τοῦ ὁποῖου παρακαλῶ νὰ δεχθῇ τὴν ἐσώκλειστη εἰσφορὰ μου 500 δραχμῶν, μὲ τὴν παράκληση νὰ μὲ κατατάξετε στοὺς τακτικοὺς ἀναγνώστες τοῦ Δελτίου. Καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ζητήσω συγγνώμη, νὰ δώσω μιὰ ἐξήγηση γιὰ τὴ σιωπὴ μου κατὰ τὴν ἡμέρα ἀνακηρύξεώς μου ὡς ἐπιτίμου Συνδημότη σας, πού ὀφείλεται στὴ μεγάλη συγκίνησίν μου, νὰ σὰς εὐχαριστήσω ὅλους γιὰ τὴν τιμὴ αὐτὴ — τῆς ὁποίας θὰ φροντίζω πάντα νὰ εἶμαι ἀντάξιός — καὶ νὰ ἀπευθύνω πρὸς ὅλους τοὺς συγχωριανούς, ἔστω καὶ καθυστερημένα, τίς θερμότερες εὐχές μου γιὰ τὴν προσωπικὴ καὶ τὴν οἰκογενειακὴ εὐτυχία τους καὶ τὴν ἐπιτυχία τῶν κοινῶν σκοπῶν καὶ προσπαθειῶν ὅλων μας, γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας μας.

Μὲ πολλὴ ἀγάπη

Ἰωάννης Γ. Κασσιῶς

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

Για να μην ξεχνάμε την Ιστορία και στην προσπάθεια να περιυψώσουμε όλες τις ζωντανές αναμνήσεις που συνδέονται με το χωριό και την προσπάθεια που καταβάλλεται να συντηρηθούν τα παραδοσιακά στοιχεία του πολιτισμού του, ζητήσαμε από τον ιδρυτή του Συνδέσμου συγχωριανό μας Δημ. Βάρσο να μας πη λίγα λόγια για την ίδρυση του Συνδέσμου.

«Όπως είναι σε όλους γνωστό, ο επίτιμος Πρόεδρος του Συνδέσμου μας Δημήτριος Βάρσος δοήθηκε και δοηθεί πολύ υλικά και ήθικα τις προσπάθειες του Συνδέσμου, μετατρέποντας σε πράξη τη στοργή του και την αγάπη του για το χωριό μας.

Θα ήταν παράλειψη εάν από τη θέση αυτή δεν εκφράζαμε τις ευχαριστίες όλων μας και τη θαυμάσια συγκίνησή μας.

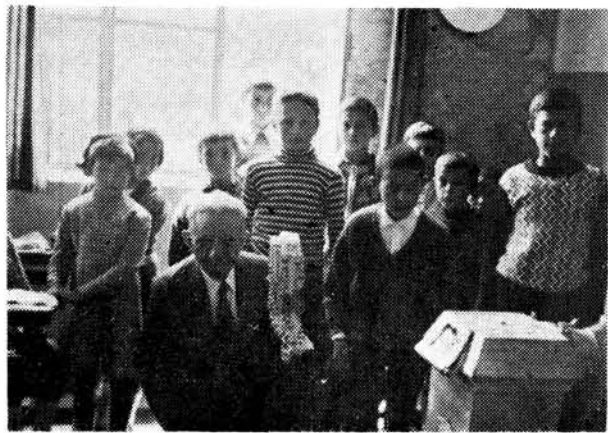
Μας είπε λοιπόν ο Δημ. Βάρσος:

«Όταν τον Αύγουστο 1951 πήγα, έπειτα από αρκετά χρόνια στο χωριό μας, την Κουκουβίστα μας, θρέθηκα μπροστά σε μια τέλεια εγκατάλειψη και σκέφθηκα πώς κάτι έπρεπε να γίνει από μέρους των εδώ και εκεί δεσπαρμένων χωριανών μας, για την ενίσχυσή του. «Ετσι, μαζί μ' άλλους που παραθέρizαν (Λουκάς Πριόβολος, Κώστας Θεοχάρης, Άλέκος Σίμος, Θόδωρος Χαμηλός κ.ά. αποφασίσαμε να συστήσουμε ένα είδος Συνδέσμου μεταξύ όλων των Καλοσκοπιωτών. «Εγινε ένα είδος Καταστατικού, που κυρίως προέβλεπε την υποχρέωση να γιορτάζεται η γιορτή της Αγίας Τριάδας στο χωριό μας, έτσι ώστε να δίνεται η ευκαιρία στους ξενιτεμένους να έρχονται στο χωριό, έστω και μία φορά το χρόνο και να υπάρχει κάποια έπαφή. Και ιδρύθη ο Σύνδεσμος Καλοσκοπιωτών Παρνασσίδος ή 'Αγ. Τριάς, τον Νοέμβριο του 1961.

Το πρώτο Δ.Σ. απαρτίσθηκε από τους Δημ. Βάσων ως πρόεδρον, Δημ. Ε. Κόλλιαν αντιπρόεδρον, Κ. Θεοχάρην, 'Ηλ. Κατσανιώτην, Βασ. Παπαταξιάρχην, Λουκάν Πριόβολον κλπ.

Είς το ένεργητικόν του πρώτου Δ.Σ. και με δαπάνες του Συνδέσμου είναι, απ' όσα θυμάμαι πρόχειρα: 'Η κατασκευή τοίχου αντιστηρίξεως, μπροστά στα Κοινοτικά καταστήματα και ή διαμόρφωση μιας πλατείας. 'Η κατασκευή τοίχου του σχολικού κήπου. 'Ο έφοδιασμός της Σχολής με όλα τα απαραίτητα δ'ρανα. 'Η κατασκευή έξ' ολοκλήρου της στέγης της εκκλησίας 'Αγ. Γεωργίου και έπισκευή αυτής κ.ά.

Παράλληλα εξήτληθη από τους κατόχους χωριανούς μας, να παραχωρήσουν τα χωράφια των, γύρω στην 'Αγ. Τριάδα (οι όποιοι με μεγάλη προθυμία δέχθη-

Ο επίτιμος Πρόεδρός μας ανάμεσα στα παιδιά του Σχολείου για τα όποια τόσα έχει προσφέρει.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ενδιαφέροντα λαογραφικά στοιχεία με πλούσιο γλωσσολογικό περιεχόμενο μας έστειλε ο Εύθ. Μπουκουβάλας. Τα δημοσιεύουμε με μεγάλη μας χαρά και επαναλαμβάνουμε την πρόσκλησή μας να συνεχισθ' η συλλογή αυτού του υλικού.

Μαρέ θιουσκουτουμένε, ξαργού τόκαμς κι τ'άσότη-οις νά δώκς τ' ταχυδρόμ' τὰ οὐδίσια (δισεκατομμύρια τῆς ποχῆς), νά μ' ταλάξ' ἴσα κι' ἴσα μὲ κινούργια: Μ' οὐτάνα τὰ μάγγανα κινάϊ τ' μέρα τς ἡ θαβάμ ἡ Σο'λα. Σπαγγουραμέν καθρός ἦταν, τὰ λιφτά π' τὸ στέλναν τὰ πιδιά τὸ ἀπν' Ἀθήνα τὰ μάζουνε κι τὰ-χουνε στ' ρι'α στ' δαμασκ'νιά μέσα σέναν τρανό κύπρο.

Χα'ολογώντας κάποτε μέσ τὸν κῆπο π' δὲν πατάϊ ἄλλους ἀπ' αὐτήν, θρῆκα τὸν κύπρο μὲ κανιά ἐξηντα-ρια χ'λάρικα κουλαριστά προπολεμικά.

—Ποῦ τὰ θρήκς μαρῆ θαβά αὐτάνα:

—Μημ' κρένις κι τώρα π'δὲν πιρνάν πέτατα τὰ ἐρ-μαδικὰ νά πᾶν στοὺν κόρακα.

Χαζήρ νά σκάς ἡ θαβά ἀπ' τοῦ κατότς πῶχαση τέσα λιφτά. Γιά παρηγόρια τὸ' λέουθ κατ' ἄλλάξου στοὺν ταχυδρόμο ἓνα κι ἓνα. Κι ἔτο' καμώνοντας πὼς τὸ' ἄλλαζα μὲ τὸν ταχυδρόμο τὸ' ἔδινα ἀπ' τὰ πρῶτα μεταπολεμικά φραγκουδιφραγκα πῶηταν χάρτινα, ἴσα κι ἴσα μὲ τὰ δίσια.

—Τιφχοῦλαμ νᾶης ἀγγόνι μ'. Ταχιά π' θά πάου στοὺ μύλου τ' Ἀλιξίου ν' ἄλέσου, νά μφέρς ἰένα φόρ-τουμα λατσούδια νανάφου τὸ φοῦρνο κι θά σ' φιά-σου νιά σταχτουκλούρα. «Αεινι τώρα. Βάλ τοῦ γ'μάρ στοῦ κατῶϊ, ἀρμεχτ γκιόσα κλείσι καλά κι τ' γκλα-θανῆ κι ἄει στ' μᾶνα σ' νά μῆ χουιάξ.

Ταχιά θά τὰ ματαξαναμῆμ.

Εὐθ. Ν. Μπουκουβάλας

Μαρέ ἀγγόνι μ' θιουσκουτουμένου. Σῶκρινα ζ'μα-τάκρινα μασὺ τοὺν κ'φὸ κᾶν'ς. Σῶειπα νά πᾶς στοῦ παζᾶρ τὰ Σάλουνα κι νά μ' πάρς νιά τριχιά, ἰένα κα-πίστρ γιά τοῦ μπλάρ κι γνέμα γιά τ' ρόκα μ'. Σκιᾶ-χκίς μπᾶ κι δὲν ζδῶκου τὰ λιφτά μαρῆ χαντακου-μένε: «Αμ δὲν μὲ ξέρς ποιά εἰμιγῶ; Δὲν τ'νέμαθς ἰν Ξοῦλα τοῦ Μπουκ'θαλαίου-Βαρδακιούτ;

Ξέρ'ς μαρῆ πόσου χρουνῶν ἴμι γῶ; Παντρέφκα στὰ εἴκουσ'. Ἰέκαμα τέσιρα πιδιά κι νιά θ'γατέρα. Μὲ τοὺν παπούλῆρς' ζῆσαμὶ σαράντα χρόνια. Ἰέχου κι τριάν-τα οὐχτῶ χρόνια χήρα. Θρέστα ἰοῦ π' ξέρ'ς γράμμα-τα πόσο χρουνῶ ἴμι τώρα. «Αειντε τώρα. Ἀνάγκαςι νά πᾶς σαπέρα νά φέρ'ς κανιά στράτα λατσούδια ν' ἀνάψουμι τοῦ φοῦρνου νά σ' φιάξου νιά θνταλιά. Μῆν τ' ἄστούη'ς νά ἱπῆς τ' μπάρμπας τ' Γιώργ νάρ-θῆ ν ἀφκιάξ τοῦ μπουχαρὶ γιατί μὲ πίνῃς οὐ καπνὸς τοῦ ἱρμαδιακό.

«Αεινι νᾶης τ'νιφκούλα μ' κι ταχιά τὰ ματακρέ-νουμι.

Ἡ θαβά σ' ἡ Ξοῦλα
Γιά τὴν ἀντιγραφὴ
Θύμιος

καν) γιά νά δημιουργηθῇ δᾶσος μὲ λευκές Καναδέ-ζικες (53 στρέμματα) μὲ τὴν πολύτιμη ξυλεία, ὥστε ἡ Κοινότης νά ἔχῃ ἓνα ἀρκετὰ σημαντικὸ ἔσοδο ἐξ αὐτῆς.

Δυστυχῶς τὸ ὠραῖο αὐτὸ ἔργο, τελικὰ δὲν πρα-γματοποιήθηκε, ἐξ αἰτίας διαφόρων «παρεμβολῶν», παρ' ὅλο πὺ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας εἶχε ἐκπονήσει σχετικὴ μελέτη καὶ ἐξέδωκε ἀπόφαση «πιστώσεως».

Τὸ πρῶτο ἐκεῖνο Δ.Σ. κατέβαλε μενᾶλες προσπά-θειες σ' ὅλους τοὺς τομεῖς, εἶχε δὲ καλὴ συνεργασία μὲ τὸν τότε ἐξάιρετο δάσκα'ο τοῦ χωριοῦ μας Σπαθιά.

Ἐπ' εὐκαιρία ὁ ὑποφαινόμενος συγχαίρω καὶ νομίζω Δ.Σ. γιά τὴν ἐκδοσὴ τῆς ἐφημερίδος μας καὶ νομίζω ὅτι ὁ τίτλος «Κουκουβίστα» πᾶει καλλίτερα ἀπὸ ἄ-ποψη συναισθηματικῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸ χωριό, τὴν παλιά μας Κουκουβίστα καὶ κάνω ἐκκλήση νά ἀντα-ποκριθῶμεν ὅλοι μὲ φανατισμὸ γιά νά δημιουργήσωμε ἓνα ὁμορφὸ καὶ «καθαρὸ» χωριό.

Δημ. Βάρσος

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Ο

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ευχαρίστως δημοσιεύουμε την επιστολή του συγχωριανού μας Γρηγορίου Χασιακού, ο οποίος προσκομίζει συμπληρωματικά στοιχεία για τις ενέργειες της Έπιτροπής Βοήθειας του χωριού και με την ευκαιρία επαναλαμβάνουμε την παράκλησή μας προς όσους έχουν να συνεισφέρουν σχετικά:

‘Αγαπητέ κ. Πρόεδρε,

Στο τελευταίο φύλλο της «Κουκουβίστας» (υπ’ αριθ. 6) και στο χρονικό της πυρπολήσεως της Καλοσκοπής την 8.4.1944, γράφει ο αγαπητός κ. Γεώργ. Χασιακός ότι έστειλε τρόφιμα, κλινοσκεπάσματα κλπ. «ή αυτοσχέδια Έπιτροπή των Καλοσκοπιτών (Κολλιαίοι και γιατρος Κατσανιώτης)».

Δέν ήταν αυτοσχέδια ή Έπιτροπή Έράνου. Συνεστήθη υπό του Υπουργείου Έθνικής Προνοίας (έτσι έλέγετο τότε) κατόπιν εισηγήσεως του Θεμιστ. Πριοβόλου και του Δημ. Ε. Κόλλια και απέτελετο εκ των Θεμ. Πριοβόλου, Δ. Ε. Κόλλια, Χαρ. Ι. Κόλλια και Γρηγ. Χασιακού, με πρόεδρον τόν Θεμ. Πριοβόλον.

‘Η διαταγή του Υπουργείου, την οποίαν έχω στα χέρια μου διότι ήμουν Γραμματέας αυτής, ως το νεώτερον μέλος της Έπιτροπής, έχει αριθ. 25035)6.5.44.

Αυτά προς αποκατάστασιν της αληθείας, αλλά και για να θυμηθούμε και τόν αποθανόντα Θεμ. Πριοβόλον, ο οποίος είχε τό άτύχημα να μη ζή σήμερα.

Είς την Έπιτροπήν αυτήν εδόθησαν παρά της Πολιτείας μερικά κατοχικά έκατομμύρια, με τα όποια έπρομηθεύθη παντός είδους τρόφιμα, κλινοσκεπάσματα και διάφορα άλλα οικιακής χρήσεως είδη (μέχρι θελόνες και κουβαρίστρες), τα όποια έστάλσαν εις Καλοσκοπήν. Είργασθησαν δέ υπερανθρώπως (υπό κατοχήν και πείναν) όλοι οι έδω συγχωριανοί μας. Δέν θά ξεχάσω τα τρεχάματα του ‘Αλέκου Ζούγου, των Ζαχαρία και Γεώργου Ραφτοπούλων, του Γ. Ματθαίου και άλλων.

Βέβαια, ο αγαπητός Γιώργος Χασιακός δέν ήτο έδω τότε και δικαιολογημένα δέν ξέρει την σύστασιν της Έπιτροπής εκείνης. Παρεσύρθη.

Αυτά για την τάξη.

Γρηγ. Ι. Χασιακός

«ΤΟ ΣΟΥΛΙ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ»

Συμπληρωματικά στοιχεία για την ιστορία των λγώνων του χωριού μας στέλνει ο Γιάννης Ράπτης, με άφορμή τό χρονικό του Τάκη Λάπα.

Νέοι και νέες της Κουκουβίστας, γέροι και γριές θυσίασαν τά πάντα για να τινάξουν τό ζυγό του κατακτητή. Στις 5 του Γενάρη του 1944 δύο έκλεκτοί συγχωριανοί μας, ο Νικόλαος Κόλλιας και ο Παναγιώτης Ζούγρος, έδωσαν τη ζωή τους θυσία στο θωμό της λευτεριάς.

Στά γεγονότα που έγιναν στις 5 του Γενάρη στην ‘Αγία Τριάδα και που οδήγησαν στο θάνατο τους δύο συγχωριανούς μας και 34 άλλους Έλληνες, σάν αυτόπτης μάρτυς της έποχής εκείνης έχω να προσθέσω τα παρακάτω:

Στις 4 του Γενάρη του 44 οι γερμανικές δυνάμεις ξεκίνησαν από τα χωριά Κάνιανη, Σκληθρο και Γαρδικάκι με κατεύθυνση την ‘Αγία Τριάδα. Σκοπός τους ήταν να έγκλωβίσουν την Κουκουβίστα. Στις 8 π.μ. έγώ θριασκόμουν στα Νακεία. Έκείνη την ώρα άρχισε ή μάχη στην Ψηλή Ράχη. Με τους πρώτους πυ-

ροβολισμούς που άκουσα ξεκίνησα τρέχοντας μόνος μου να προλάβω τη μάχη, φθάνοντας στην Ψηλή Ράχη χωρίς να ξέρω τις θέσεις των Γερμανών. Βρίσκω ένα μυδράλλιο εγκαταλειμένο με αρκετά φυσίγγια. Παίρνοντας τό μυδράλλιο με πυροβόλησαν οι Γερμανοί. Λόγω της χιονοθύελλας και της ομίχλης δέν άντελήφθην τους Γερμανούς. Τοῦτοι με κυνήγησαν και έγώ πήρα την κατεύθυνση προς Καρβουνόρεμα. Στο δρόμο άκριβώς στο ύψωμα που γέρνει προς την Κάνιανη, ήταν ένας άντάρτης σκοτωμένος (δέν θυμάμαι τ’ όνομά του, πάντως ήταν Σιγιδισιώτης). Έκεί συνάντησα και μία ομάδα άνταρτών. Πήραμε μαζί τό Καρβουνόρεμα και βγήκαμε στην ‘Αγία Παρασκευή. Οι Γερμανοί μας είδαν και μας έβαλαν με δραστικά πυρά από την Ψηλή Ράχη, αλλά λόγω της απόστασης δέν ένοχληθήκαμε. Οι Γερμανοί όμως πήγαν προς την Βίγλα με σκοπό να μας έγκλωβίσουν στις Σπιριές. ‘Αντιληφθήκαμε τις προθέσεις τους και φύγαμε από Κεφαλόδρυσο—Σπιριές προς την κατεύθυνση της ‘Αγίας Σωτήρας του Μαυρολιθαριού. Έκεί συνεδρίαζε ή Διοίκηση του 36ου Συντάγματος υπό την διοίκηση του Θύμιου Ζούλα. Τό θέμα της συνεδρίασης ήταν ποιοί θά πήγαιναν στην Κουκουβίστα για να συλλέξουν πληροφορίες για τις κινήσεις των Γερμανών. Έστειλαν τόν υποφαινόμενο και τόν Κ.Ε. Τούμπα.

Φύγαμε από την ‘Αγία Σωτήρα για την Κουκουβίστα. Φτάσαμε στο Ξηροβούνι άκριβώς στοῦ παπά-Μέλτου τό χωράφι. Είδαμε τους Γερμανούς να ξεκινάνε από τόν άχυρώνα του παπά-Μέλτου ντυμένοι στα λευκά, άκροβολισμένοι, με κατεύθυνση την ‘Αγία Τριάδα. Καί άλλο τμήμα Γερμανών διά μέσου του μήλου του ‘Αλεξίου με κατεύθυνση προς Σκλύθρα.

‘Επιστρέψαμε στην ‘Αγία Σωτήρα στη Διοίκηση του Συντάγματος. Έκβέσαμε στη διοίκηση σφέστατα τις κινήσεις των Γερμανών. Έγώ διανυκτέρευσα στο Μαυρολιθάρι στοῦ Δροσόπουλου τό σπίτι μαζί με την οικόγενιά μου, με έντολή να φύγω στις 2 ή 3ρα τη νύχτα να πάω προς Βρύζες για συνάντηση τη Συντάγματος, αλλά κουρασμένος δέν ξύπνησα. Μήλις έφεξε, έφυγα τρέχοντας προς Βρύζες. Στοῦ Ζήση τό χάνι συνάντησα δύο συγχωριανούς μας, τόν άείμνηστο Γεώργιο Κόλλια καθηγητή και τόν Νίκο Χασιακό. Μαζί μ’ αυτούς συναντήσαμε τη Διοίκηση του Συντάγματος και τόν Καραλίβανο στις Βρύζες.

Βαδίζαμε προς την ‘Αγία Τριάδα ήσυχoi, διότι προπερυσταν ό Καλλίας με τό λόγο του. Πρωτό φτάσαμε στην ‘Αγία Τριάδα, στα Λαύρα άκούσαμε δραστικά πυρά. Νομίζαμε ότι ό Καλλίας χτυπά τους Γερμανούς, αλλά τά πυρά έρχονταν προς τη δική μας κατεύθυνση. ‘Ο τελευταίος άντάρτης του Καλλία από την όπισθοφυλακή μας λέει: «Παιδιά, οι Γερμανοί χτύπησαν τόν Καλλία σέ ένεδρα». Τότε έξαγριωθήκαμε και σάν θηρία όρμήσαμε και πλαγιοβίασαμε τους Γερμανούς από τό μέρος της Βίγλας. Μέσα σέ δευτερόλεπτα έντοπίσαμε τους Γερμανούς. Φτάνοντας στην ‘Αγία Τριάδα, προπορευόμουν έγώ, μετά ό Καραλίβανος, θρήκαμε τόν πρώτο νεκρό. Φορούσε γερμανικό μανδύα και μου λέει ό Καραλίβανος: «Τους έφαγε ό Κόλλιας», αλλά όταν πλησιάσαμε κοντά είδαμε ότι φορούσε λαστιχένια παπούτσια. Καταλάβαμε λοιπόν ότι ήταν Έλληνας. Βαδίζοντας τόν δρόμο ανά πέντε μέτρα ήταν κι ένας σκοτωμένος. Φτάσαμε στο έκκλησάκι. Έκεί ήταν χτυπημένοι ό Καλλίας με τη συνδιοίκηση και οι δύο άλησμόνητοι συγχωριανοί μας, ό Νίκος Κόλλιας και ό Παναγιώτης Ζούγρος. Οι Γερμανοί τους είχαν εκτελέσει όλους με χαριστική βολή. Οι νεκροί ήταν 36.

Μόλις είδαμε τό όργιο των Γερμανών έξαγριωθήκαμε και τρέξαμε να έκδικηθούμε. Οι Γερμανοί έτράπησαν εις φυγήν εγκαταλείποντας τά πάντα, ακόμη

και έναν τραυματισμένο αιχμάλωτο παπα (γλύτωσε την έκτελεση) ο οποίος φώναζε «αδέλφια σώστε με».

Άλλο τμήμα του 35 Συντάγματος, υπό τη διοίκηση του ταγματάρχη Λοκρού ή Σωτήρη Τσιτσιπτή, πήγε από την Κουκουβίστα προς την Κάνιανη για να εγκλωβίσει τους Γερμανούς. Άνάμεσα Κουκουβίστα—Κάνιανη, στη θέση «Άγιος Νικόλαος, έγινε η πρώτη σύγκρουση και στο Μαρμαρίτη το άμπέλι σκοτώθηκε ο συγχωριανός μας Εύαγγελος Τσολάνας (γαμπρός Κουκουβίστας). Τον κύριο όγκο των Γερμανών τον πρόλαβαν στην Κάνιανη. Εκεί έγινε γερή μάχη και έπεσαν πολλοί Γερμανοί. Οι δικοί μας πήραν και πολλά λάφυρα. Στο Σούφρα το χάνι ενώθηκαν όλα τα τμήματα και με μανία καταδίωξαν τους Γερμανούς μέχρι στο κέντρο των Καστελλιών. Πέρα από κει ήταν αδύνατο για τα αντάρτικα τμήματα να προχωρήσουν λόγω της μεγάλης δύναμης του έχθρου.

Έπειδή γνωρίζω σημαντικά στοιχεία, είμαι σε θέση να καταλογίσω ευθύνες για τον θάνατο των 36 παλληκαριών. Ευθύνονται ο διοικητής του 36 Συντάγματος συνταγματάρχης Θύμιος Ζούλας και ο διοικητής του λόχου Χαράλαμπος Μώκος ή Καλλίας ανθυπολοχαγός. Ο μέν πρώτος όφειλε, σαν διοικητής Συντάγματος, να εκθέσει σαφέστατα στον Καλλία τις κινήσεις και προθέσεις των Γερμανών και τα μέτρα ασφαλείας που έπρεπε να πάρη ο Καλλίας, δεδομένου ότι είχε μάθει με λεπτομέρειες τις κινήσεις του έχθρου από τον υποφαινόμενο και τον Κ.Ε. Τούμπα. Ο δε δεύτερος, σαν διοικητής τμήματος, έπρεπε να πάρη τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας του τμήματός του, ανεξάρτητα αν είχε πάρει εντολές από τον Διοικητή του Συντάγματος ή όχι. Τα μέτρα ήταν, να θγάλη δύο πλαγισφυλακές άριστερά και δεξιά του τμήματός του.

Αιώνια ή μνήμη των συμπατριωτών και που πέσανε κάτω από την μπότα του κατακτητή.

Ιωάννης Ράπτης

‘Η επιστροφή του γαϊδαριού

Το χωριό μας μέχρι τώρα έδωσε στις μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας μερικούς από τους καλύτερους Γαλατάδες, όπως ή Ηπειρος τους Κουλουτζήδες.

Τώρα φαίνεται οι καιροί άλλαξαν και ο πολιτισμένος κόσμος, τα μεγάλα εργοστάσια, ή εφαρμογή νέων μεθόδων του Μάρκετινγκ άντεστρεψαν την προσφορά υπηρεσιών και έστειλαν το γαλατά-πράκτορα του εργοστασίου έξω από την πόρτα του παραγωγού για να ζητήσει το γάλα. Έτσι, είδαμε τον έμπορο Νάκο με το αυτοκίνητό του να παίρνει το γάλα των παραγωγών Γιάννη Τούμπα, Κώστα Βλάχου και Παναγ. Μώρη στα Μαλεβιτσέικα, το δε Γούβαλη το γάλα, το Παναγ. Κωστόρου και Δημ. Σακαντάρη στην Άγια Τριάδα.

‘Η προβοδή του χωριού μας

Προσέξαμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση το πρωτοσέλιδο δημοσίευμα της εφημερίδας «Ρουμελιώτικα Νέα» (πεύχος Ιουνίου) στο οποίο παρουσιάστηκε μαζί με μια φωτογραφία του χωριού μας το τουριστικό ενδιαφέρον της Καλοσκοπής και υποδαυλίστηκε ή περιέργεια των φίλων της ελληνικής υπαίθρου να οργανώσουν στο μέλλον εκδρομές για να το επισκεφθούν.

Έπειδή δέν είναι εύκολο να παρακολουθούμε τα

Ευχαρίστες επιστολές

‘Αγαπητοί μου!

Με πολλή χαρά και θαύτερη συγκίνηση παίρνω το Δελτίο που εκδίδετε και σας ευχαριστώ θερμότατα. Διαβάζοντάς του νοιώθω δλόδροσο το άεράκι που πνέει από τα παιδικά μου χρόνια, που έρχεται από την πηγή της «Μότσιο» που κελάρυζε, τότε!., στα θεμέλια της μητρικής έστίας, στο σπίτι της γιαγιάς μου και της μάνας μου!

Κι’ όσο το ξεφυλλίζω και το ρουφάω χωρίς να το χορταίνω, ξαναζώ όλες εκείνες τις παιδικές δονήσεις να μου αλαφραίνουν την ψυχή. Δονήσεις απ’ τον παλιό ‘Αη Γιώργη, στον οποίο λειτουργούσε ο πατέρας μου, απ’ την πηγή που μάς έδινε τον πλούσιο εκείνο θησαυρό, απ’ το Κρεβάτι με τον ‘Αη-Γιαννάκη δίπλα, απ’ τον Τροχό με τη μυστικοπάθειά του και το μεγαλείο του...

Πώς άλλαξαμε! Ποι είναι οι φωνές, οι φασαρίες, οι νεροφύλακες, τα συνέδρια στην Κακοτράχη, οι δμορφες εκδηλώσεις των καλών εκείνων ανθρώπων με τις τόσες των ανάγκες και με την ανυπέροχτη καλωσύνη τους! Πόσο τους αγαπούσα και πόσο τους αγαπώ! Τι λέω; Τους λατρεύω, γιατί έχουν κάποια θαύτερη κοινή υπόσταση με τη μάνα που με γέννησε. Γιατί έχουν συνδυασμένα τον δυναμισμό και την καλωσύνη, την απλότητα, όπως ξαναείπα, και τη δροσιά που είναι ζωγραφισμένα στις πλαγιές που τους έλινκνισαν και τους τρέφουν!

Γι’ αυτό σας ευχαριστώ γι’ αυτές τις ανεπανάληπτες κι’ ευγενικές συγκινήσεις που μου φέρνετε! Είναι ίδιες με το δροσερό άεράκι της Τράκας, όταν μάς δροσίζει στις πιο θερμές μέρες του καλοκαιριού με το «λίθια».

Σ. Πολίτης - Λαμία

✱

‘Αγαπητή «Κουκουβίστα»,

Πόσο άρωμα από έλατο και ρίγανη της Γκιώνας μούφερε ο ταχυδρόμος φέρνοντάς μου το φύλλο σου. Πόσα εϋγε πρέπει να δώσει κανείς σ’ όλους όσοι μοχθήσανε για να σε φέρουν στο πλαίσιο που μάς παρουσιάσθηκες κάνοντάς μας μια τόσο ευχάριστη έκπληξη, αλλά και σε τί συναισθηματικούς μπελάδες μάς εμπλέξες, αναδεύοντας με τα γραφτά σου μνημες παιδικές, μνημες μιάς ζωής λίγης ή περισσότερης μέσα στα χωματόβραχά σου τα λουσμένα με τα νερά του Κεφαλόβρυσου.

Μείνε με το όνομα «Κουκουβίστα», όπως αϋθόρμητα σε βάφτισαν και άφησε τους άλλους να φορούν το επίσημο ένδυμα της «Καλοσκοπής», αν και πιστεύω ότι και αυτοί, όταν συστήνονται, σίγουρα λένε «Κουκουβιστιανός» και όχι «Καλοσκοπιώτης».

Σοϋ εύχομαι μακρύ το θίο, γιατί πολλά έχεις να κάνης σ’ αυτό το έργο που άρχισες. ‘Απόδειξη της άπληξης που είχε ή έκδοσή σου είναι τα γράμματα που παίρνεις από τους «γηνγενείς» και τους Κουκουβιστιανούς της «διασποράς».

Με αγάπη

Εϋθύμιος Ν. Μπουκουβάλας

σχετικά δημοσιεύματα του τύπου, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας να συλλέγουν και να μάς αποστέλλουν τα σχετικά αποκόμματα, γράφοντας επάνω όπωσδήποτε τον τίτλο του εντύπου από το οποίο το έκοψαν και την ήμερομηνία δημοσίευσής του.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ἡ συγχωριανή μας Καίτη Λεβέντη (σύζυγος τοῦ ποδοσφαιριστοῦ τῆς Παναχαϊκῆς καὶ κόρη τοῦ Γιάννη Δήμου Μπουκουβάλα) γέννησε κοριτσάκι.

Ἡ συγχωριανή μας Γαρουφαλιά Τσαμπακοῦ (κόρη τοῦ Θανάση Μώρη-Καρφῆ) ποὺ ζῇ στὸν Καναδᾶ, ἀπέκτησε κοριτσάκι.

Ἡ συγχωριανή μας Μαρία Ἀλεξ. Σίμου ἀπέκτησε κοριτσάκι.

Ἡ συγχωριανή μας Ντίνα Λάμπρου Ἀχλαδᾶ ἀπέκτησε κοριτσάκι.

Ἡ συγχωριανή μας Ἑλένη Βασιλάκη (θυγατέρα τῆς Πατρούλας Ράφτη) γέννησε ἀγόρι.

Ἡ συγχωριανή μας Βασιλικὴ Λιάμπου (θυγατέρα τῆς Αἰκατερίνης Λίτσου) γέννησε ἀγοράκι.

Ἡ συγχωριανή μας Εὐθυμία Ἥλ. Τριανταφύλλου ἀπέκτησε κοριτσάκι.

Ἡ συγχωριανή μας Ἐφη Α. Τούμπα ἀπέκτησε ἀγοράκι.

Εὐχόμαστε νὰ ζήσουν τὰ νεοφερμένα μας.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στὸν ἱερό Ναὸ Εὐαγγελιστρίας Τήνου ὁ Χρῆστος καὶ ἡ Βούλα Εὐθυμίου Παπαγεωργίου θάφτισαν τὴν κόρη τους καὶ τὴν ὀνόμασαν Βασιλική. Κουμπᾶρος ὁ Μαυρολιθαρίτης δικηγόρος Νικόλαος Βασιλείου.

Ὁ συγχωριανὸς μας Νικ. Τούμπας θάφτισε τὴν κόρη του.

Εὐχόμαστε νὰ ζήσουν τὰ νεοφώτιστα.

ΑΡΡΑΘΩΝΕΣ

Ἡ συγχωριανή μας ἀρχιτέκτων Ἀφροδίτη Ἀντωνίου Πασσαλῆ (κόρη τοῦ δικαστῆ) ποὺ σταδιοδρομεῖ στὴ Λάρισα, ἀρραθωνιάστηκε μὲ τὸν γιατρὸ μαιευτῆρα Νίκο Παπαθεοδώρου.

Συγχαρητήρια καὶ γρήγορη στέψη.

ΕΚΔΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ἡ συγχωριανή μας Πέπη Κατσαρέλη (κόρη τῆς Μαρίας Μαργαρίταινας) τέλεσε τοὺς γάμους της στὴν Ρωσικὴ ἐκκλησίᾳ (Φιλελλήνων) μὲ τὸν οἰκονομολόγο Ἀγγελο Κλώνη.

Μετὰ τὴν ὥραία τελετὴ τοῦ γάμου ἀκολούθησε δεξίωση στὸ ξενοδοχεῖο Ἀμαλία.

Ἡ συγχωριανή μας Μαρία Λουκᾶ Πριοθόλου παντρεύθηκε στὶς 20 Μαΐου 1976 στὸν ἱερό Ναὸ Ἀγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου μὲ τὸν Ἀρη Α. Μπουγά.

Ἡ συγχωριανή μας Παναγιώτα Ν. Μώρη τέλεσε στὶς 4 Ἰουνίου 1976 τοὺς γάμους της μὲ τὸν ὑπάλληλο τοῦ ΟΣΕ Παναγ. Σερετῆ.

Ὁ συγχωριανὸς μας Εὐθ. Ἀνδρ. Τριανταφύλλου τέλεσε τοὺς γάμους του μὲ τὴν Χρ. Καραγκούνη.

Στὰ ταιριαστά ζευγάρια εὐχόμαστε κάθε εὐτυχία.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στὶς 25.4.1976 πέθανε καὶ ἐνταφιάστηκε στὸ νεκροταφεῖο τοῦ χωριοῦ ἡ Παναγ. Δημ. Μώρη.

Στὶς 17.4.1976 ἀπεβίωσε ὁ Εὐθ. Δ. Παπαγεωργίου.

Στὶς 20.5.1976 ἀπεβίωσε στὸ χωριὸ μας ἡ Σοφία Λιάκου (Λιακοσταμάτη).

Ἐπίσης ἀπεβίωσε στὸ χωριὸ ἡ Εὐαγγελία Κων. Τούμπα (Μαυράκκαινα).

Τὴ στιγμὴ ποὺ τυπώνεται τὸ Δελτίο μας, 8.6.76, μᾶς ἦλθε ἀπὸ τὸ χωριὸ ἡ θλιθερὴ εἶδηση τοῦ θανάτου τῆς Δημητρούλας Νικ. Κολλῦρη (τὸ γένος Εὐθ. Μώρη-Κατσιάνη) μητέρα τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Συνδέσμου μας Γεωργ. Κολλῦρη. Ἡ ἄτυχη θεῖα Δημητρούλα ὑπέφερε ἐπὶ πεντάμηνο ἀπὸ θρομβοφλεβίτιδα.

Στὴ μνήμη της ὁ Πρόεδρός μας Ἀθαν. Μαλεβίτσης προσέφερε 1.000 δρχ. γιὰ κοινωφελῆ ἔργα τοῦ χωριοῦ.

Τὸ Δελτίο μας ἀποσύρεται γιὰ δεύτερη φορὰ ἀπὸ τὸ πιεστήριο γιὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴ θλιθερὴ ἀπώλεια τῆς Φούλας Παναγ. Δημοπούλου (Λαΐου) τὸ γένος Γεωργ. Μαλιβίτη (Σαμαρᾶ), ποὺ σκοτώθηκε τὸ ἀπόγευμα τῆς 11 Ἰουνίου ἀπὸ ἀνατροπὴ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ συζύγου της ἔξω ἀπὸ τὸ Κιφισαχωριὲν ὧς ἐπέστρεφαν ἀπὸ τὸ χωριὸ.

Σὲ ἡλικία 92 ἐτῶν ἀπεβίωσε ὁ Κων)νος Γρηγορόπουλος (πεθερὸς τοῦ Ζαχαριᾶ Ι. Ραφτοπούλου).

Μνημόσυνο γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς του ἔγινε στὶς 13.6.76. Στὴ μνήμη του καὶ ἀντὶ στεφάνου προσέφεραν ἀπὸ 1.000 δρχ. ὁ καθένας οἱ: Βασιλικὴ Ζαχ. Κόλλια, Θεοφάνης Λάμπρου καὶ Κωνστ. Λάμπρου γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωριοῦ.

Στὶς 14.6.1976 ἀπεβίωσε ἡ Τερψιχόρη Πριοθόλου σύζυγος τοῦ ἀειμνήστου χωριανοῦ Ὑποστρατήγου Θεμιστοκλῆ Πριοθόλου. Στὴ μνήμη της προσέφεραν ἀπὸ 1.000 δραχμὲς οἱ συγχωριανοὶ μας Γεώργιος Ἀριστ. Πριόθολος καὶ Γεώργ. Νικ. Πριόθολος γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωριοῦ καὶ ἀπὸ 500 ἢ οἱκ. Ν. Καραγιάννη καὶ ἡ Ἑλένη Π. Θεοσχάρη.

Στὶς 23 Ἰουνίου ἀπεβίωσε ἡ Ἀντωνία Γούβαλη, σύζυγος τοῦ Δρεμισιώτη γιατροῦ Κωνστ. Γούβαλη.

Ὁ θάνατος τῆς ἀξέχαστης Ἀντωνίας προκάλεσε μεγάλη λύπη στοὺς χωριανούς μας, ποὺ μεταξὺ τους εἶχε πολλοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς.

Στὴ μνήμη της προσέφεραν ἀπὸ 1.000 δρχ. γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ Νεκροταφείου τοῦ χωριοῦ μας ὁ γαμπρός της Παναγιώτης Μπαλατσούρας καὶ ὁ συγχωριανὸς μας Γεώργιος Ἀριστ. Πριόθολος.

Ἡ κηδεῖα της ἔγινε στὸ Γ' Νεκροταφεῖο. Ἀπὸ μέρους τῆς Ἀδελφότητος Πανουργιωτῶν ἀπηύθυνε τὸν τελευταῖο χαιρετισμὸ ὁ Π. Σαντᾶς, ὁ ὁποῖος εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ ἀλησμόνητη πολὺκλαυστη Ἀντωνία.

Εἶναι πάρα πολὺ μεγάλο καὶ θαρὺ τὸ φορτίον ν' ἀποχαιρετᾶς, καὶ μάλιστα ἓνα τόσο διαλεχτὸ — ἀγαπημένο σ' ὅλους μας — πρόσωπο, ποὺ μέχρι χθὲς καὶ ἐπὶ πολλὰς δεκαετίες, μὲ τὴ μεγάλη του καρδιά, τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο, τὰ τόσα πλούσια καὶ ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα, χάριζε ὅχι μόνον στοὺς δικούς του, ἀλλὰ σ' ὅλους ποὺ εἶχαν τὴν τύχη νὰ τὸ γνωρίζουν, τὴ σιγουριά, τὴν ἐλπίδα, τὴ χαρὰ, τὴν εὐτυχία.

Ἡ τρανὴ συγκίνησίς μας καὶ ὁ πόνος ποὺ μᾶς κατέχει ἀπὸ χθὲς τὸ ἀπόγευμα, ποὺ μάθαμε τὸν χαμό σου, ἀξέχαστη Ἀντωνία γιατρίνα — ποὺ ὅλοι μας χαϊδευτικά σὲ φωνάζαμε καὶ μὲ περίσσια χάρη δεχόσυνα — μᾶς ἀφαίρει κάθε δύναμη καὶ σκέψη, ἔστω καὶ μὲ λίγα φτωχὰ λόγια, τὴν τραγικὴ αὐτὴ ὥρα τοῦ αἰώνιου χωρισμοῦ νὰ σκιαγραφήσουμε τὴ μεγάλη σου πραγματικὰ προσωπικότητά σου.

Ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος, τῶν ἀπανταχοῦ Πανουργιωτῶν, ποὺ τῆς συμπαραστάθηκες παντοιοτρόπως ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς θήματα, σὲ κάθε τῆς ἐκδήλωση καὶ προσπάθεια, ὅσο ἴσως καμμιὰ ἄλλη, ὕψωνυμε ὅχι μόνον ἡ Διοίκησις, ὅχι μόνον τὰ μέλη τῆς, ἀλλὰ ὅλοι οἱ συγχωριανοί, τὴ φωνή μας πρὸς τὸν Ὑψιστον, νὰ σοῦ προσφέρῃ τὴν ἐξάρετον θέσιν ὅπως σοῦ ἀξίζει πραγματικά.

Ἐξεπλήρωσες εἰς τὸ ἀκέραιον, πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσην τὸ καθήκον σου κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν.

Πολέμησες μὲ μέσα ἀγαθὰ καὶ χριστιανικά, στὸν μάταιο τοῦτο κόσμον, καὶ μὲ τὴν αὐταπάρνησί σου καὶ τὸ παράδειγμά σου, ἔσπειρες πολὺ καὶ ἐκλεκτὸ σπέρμα ἀγάπης, ἀφοσιώσεως, καλωσύνης καὶ ἀγαθότητος.

Ποιὸς, ἀλησμόνητη γιατρίνα μας, μπορεῖ ἀπὸ τὴ δική μας τουλάχιστον γενιὰ νὰ ξεχάσῃ τὴν πρώτη σου ἐμφάνισι στὸ τόσο γιὰ τότε ἀπομονωμένο χωριὸ μας, ποὺ μὲ περίσσια χάρι καὶ ὁμορφιά πρωτοεμφανίστηκες μεμνηστευμένη ἀκόμη, σὲ μιὰ μεγάλη ἐορταστικὴ ἐκδήλωσι, δίπλα στοὺς δικούς σου, γιὰ νὰ θαμπώσῃς ὅλους μικροὺς καὶ μεγάλους, ἐνῶ τὰ τότε πιτσιρίκια μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα λέγανε ὅτι ἀπὸ κάποιον ἄλλο ξέχωρο, ἄγνωστο κόσμον, ἄλλο πλανήτη μᾶς εἶχες ἔλθει. Ὑψύχθησαν ὅσοι σὲ γνώρισαν καὶ γιὰ λίγο ἀπὸ κοντά. Ποτὲ δὲν εἶχες ξεχάσει ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος μὲ χριστιανικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀποστολήν, προσφέροντας αἰσιοδοσίαν καὶ ἐγκατέστησιν σὲ κάθε ἄρρωστο καὶ δυστυχῇ.

Μὲ συντετριμμένη καρδιά, πλάι στὴν οἰκογένειά σου, στοὺς δικούς σου, ὅλοι ἐμεῖς ποὺ τόσο σὲ ἐκτιμήσαμε καὶ σὲ ἀγαπήσαμε, σὲ ἀποχαιρετοῦμε, ἀλλὰ ἡ μνήμη σου θὰ παραμείνῃ γιὰ πάντα.

Ἡ Ἀδελφότης Πανουργιωτῶν, σ' ἐνδειξί τιμῆς καὶ ἐκτιμήσεως, ἀπεφάσισεν ὅπως, ἀντὶ στεφάνου, διαθήσῃ ἀνάλογον ποσὸν ὑπὲρ τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων γιὰ νὰ προσφέρῃ μιὰ σταλαματιά δροσιά στοὺς νοσηλευομένους, ποὺ τόσο πάντα ἀγαποῦσες καὶ συμπονοῦσες, σ' ὅλη σου τὴ ζωὴ, ἀπὸ τὰ θάθη τῆς ψυχῆς σου.

Πορεύου ἐν εἰρήνῃ, ἀλησμόνητη Ἀντωνία, εἰς τὴν σεμνὴν τῶν πνευμάτων κατοικίαν, εὐχόμενοι ὁ Κύριος νὰ παρηγορήσῃ ὅλους τοὺς δικούς σου, σὲ σένα δὲ νὰ σοῦ προσφέρῃ γαίαν ἐλαφράν.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη πολὺκλαυστη, ἀλησμόνητη Ἀντωνία.

ΑΦΙΞΕΙΣ - ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ μᾶς ἦλθαν οἱ: Εὐθύμιος καὶ Γεώργιος Δ. Μαλεθίση, Κων)νος Π. Βλάχος, Χαράλαμπος Χριστίδης μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ γιό του Παῦλο καὶ Νικ. Ἀναγνώστου μὲ τὴν οἰκογένειά του.

Τοὺς καλωσορίζουμε καὶ εὐχόμεστε καλὲς διακοπές.

Στις 2 Μαΐου 1976 ἀνεχώρησε γιὰ τὸ Σιάτλ τῆς Ἀμερικῆς ἡ Χρυσούλα Τσοῦτσουρα (Χρ. Κατσανιώτη) γιὰ ἐπίσκεψιν τῶν ἀδελφῶν τῆς.

Στις 27 Ἰουλίου 1976 ἀνεχώρησε γιὰ τὴ Ν. Ὑόρκη

ἡ Παναγιούλα Δ. Κυρίτση πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς κόρης τῆς Μάγδας Τσατσαρώνη.

Ἐπίσης ἀνεχώρησε στὸ ἐξωτερικὸ ὁ σπουδαστὴς τοῦ Πολυτεχνείου Τάσος Γεωργ. Χασιακὸς προκειμένου νὰ παρακολουθήσῃ κατὰ τὴν διάρκειά τῶν διακοπῶν ἔργα πολεοδομίας.

Τοὺς εὐχόμεστε καλὴ ἐπάνοδο.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τὸ λεωφορεῖο ἀναχωρεῖ γιὰ τὸ χωριὸ μας ἀπὸ τὸ Πρακτορεῖο τὶς ἀκόλουθες μέρες:

Κάθε Τρίτη 8,30 π.μ. Ἐπιστροφή ἀπὸ Καλοσκοπὴ Τετάρτη 5,30 π.μ.

Κάθε Πέμπτη 8,30 π.μ. Ἐπιστροφή ἀπὸ Καλοσκοπὴ Παρασκευὴ 5,30 π.μ.

Κάθε Σάββατο 2,45 μ.μ. Ἐπιστροφή ἀπὸ Καλοσκοπὴ Κυριακὴ 4 μ.μ.

Δ)νσις Πρακτορείου: Λιοσίων 260 - Τηλ. 8616489

ΑΞΙΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗ

Ὁ συγχωριανὸς μας Εὐστάθιος Ράπτης προήχθη στὸ βαθμὸ τοῦ Δ)ντοῦ καὶ τοποθετήθηκε προϊστάμενος στὸ Ἐθνικὸ Τυπογραφεῖο.

Τοῦ εὐχόμεστε καὶ σ' ἀνώτερα.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΝ

Δὲν βαθμολογοῦν μόνον οἱ καθηγηταί. Σειρὰ τώρα ἔχουν καὶ οἱ μαθηταί. Αὐτὸ ἔγινε στὸ Σχηματάρι, ὅπου 120 μαθηταί ξεχώρισαν ὡς καλύτερη καθηγήτρια γιὰ τὴν μεθοδικότητα, τὴν ἐπικοινωνία, τὴν μόρφωση καὶ τὸ ἐπιβάλλον, τὴν συγχωριανὴ μας Ἑλένη Σαμιώτου-Κουφοῦ. Αὐτὰ τηλεγραφεῖ ὁ ἀνταποκριτὴς Λάμπρος Τριβοῦλᾶς. Γιὰ περισσότερα διαβάστε τὴν «Ἀπογευματινὴ» τῆς 28.5.76.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Αὐτὴ τὴ στιγμή (19.7.1976) ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ὁ Δημ. Ε. Κόλλιας, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴ σύζυγό του Νίτσα. Ἡ ἐπὶ τρία ἔτη ἀπουσία του εἶχε γίνῃ σὲ ὅλους μας αἰσθητὴ, γιατί εἶναι μεγάλη ἡ προσφορά του στὸ χωριὸ, στὸ Σύνδεσμον καὶ στοὺς χωριανούς μας.

Τὸν καλωσορίζουμε καὶ εὐχόμεστε νὰ μείνῃ μαζί μας γιὰ πάντα.

Στὸ Δελτίο μας «Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ» χτυπάει ἡ καρδιά ὄλων τῶν Κουκουβιστιανῶν, παλαιῶν καὶ νέων. Γι' αὐτὸ ἡ συνεργασία ὄλων εἶναι εὐπρόσδεκτη. Νὰ μᾶς στείλετε φωτογραφικὸ ὕλικό, ἰδίως παλαιό, ἀναμνήσεις, δημοτικὰ τραγούδια τοῦ χωριοῦ μας, παροιμίες, ἀνεκδοτολογικὸ ὕλικό καὶ ὅ,τι ἄλλο κρίνετε χρήσιμο νὰ διασωθῇ μέσα στὶς σελίδες αὐτές. Ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση εἶναι ἀπαραίτητη. Τὰ ἐμβόσματα στὴ διεύθυνση:

Πάκην Γιαννόπουλον

Τσάμη Καρατάσου 29 - Ἀθήναι

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑΣ

ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΕΓΡΑΨΕ Ο ΙΕΡΟΨΑΛΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

“Όταν τελείωσε ή επανάσταση τοῦ 1821 στὸν τόπο μας, οἱ Κουκουβιστιανοὶ συγκεντρώθηκαν στὸ χωριό, ἐκεῖ ὅπου ἦταν πρωτότερα, στὴ θέση Παναγιά. Μετὰ τὴν Ἐπανάσταση, ἡ μᾶλλον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, τὸ 1828, λειτουργὸς ἱερεὺς τῶν Κουκουβιστιανῶν ἦταν ὁ Παπα-Νικόλας στὴν Παναγιά. “Αρχισαν οἱ χωριανοὶ νὰ κτίζουν οἰκίες ἰσόγειες καὶ ἦταν σχεδὸν οἱ ἴδιοι κάτοικοι ὅσοι καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας, περίπου 70 οἰκογένειες. Οἱ χωριανοὶ ἐργάζονταν τὰ χωράφια τους καὶ φυλάγανε τὰ αἰγοπρόβατά τους μετὰ τὴν ἡσυχία τους. Χαρὰ μεγάλη! Γλεντοῦσαν, χόρευαν μετὰ τὴν ὀνομαζόμενη καραμούζα καὶ τὸ τύμπανο (νταούλι). Αὐτὰ ἦταν ὄργανα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἀφοῦ σιγά-σιγά δημιούργησαν μιὰ σειρὰ κι' ἐργάζονταν ἡσυχοί, ἔπρεπε νὰ τακτοποιήσουν καὶ τὴν ἐκκλησία τους. “Εφτιαξαν εἰκόνες στὸ Τέμπλο τὸ ἔτος 1841 ποὺ γράφουν ἐπάνω τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν. Μιὰ ἀπὸ αὐτὲς γράφει: δαπάνη Πέτρου ἱερέως, ἄλλη Ἡλίας Κατσανιώτης κ.ἄ. Μετὰ τὶς εἰκόνες ἐφτιαξαν καὶ ἕνα Σταυρὸ γιὰ τὴν Ἁγία Τράπεζα καὶ ἄλλον ἕνα γιὰ τὰ μνημόσυνα, νὰ θγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ Ἱερό. Ὁ Σταυρὸς τῆς Ἁγίας Τράπεζας εἶχε ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὴ Σταύρωση τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὴν Ἀνάσταση. Σήμερα ὑπάρχουν οἱ εἰκόνες αὐτὲς καὶ ὁ ἕνας Σταυρὸς ποὺ ἦταν γιὰ τὰ μνημόσυνα, τὶς κηδεῖες κλπ. Οἱ εἰκόνες γράφουν 1 8 4 1. Γιὰ τὸν ἄλλο Σταυρὸ θὰ μιλήσωμε σὲ ἄλλα γραπτά.

Ἀνατολικά τῆς ἐκκλησίας οἱ χωριανοὶ μας εἶχαν καὶ τὸ Νεκροταφεῖο πίσω ἀπὸ τὸ Ἱερό καὶ ὅπου νὰ σκάψῃ ἄνθρωπος στὸ μέρος ἐκεῖνο θὰ εὑρῇ ὅσα τῶν ἀγωνιστῶν προγόνων μας.

Λίγο - λίγο τὸ χωριὸ μεγάλωνε καὶ ἡ ἐκκλησία δὲν τοὺς χωροῦσε. Ἀποφάσισαν λοιπὸν νὰ εὑρουν κατάλληλο μέρος στὸ μέσο τοῦ χωριοῦ, στὸ σημερινὸ Ἀγιο Γεώργιο ποὺ εἶναι ἐνοριακὴ ἐκκλησία. Ἐκεῖ ἦταν κατάλληλο τὸ μέρος καὶ εἶχε ἕνα δέντρο πάρα πολὺ γηραλέο, μιὰ πουρνάρα, μιὰ ἀγκοριταῖα καὶ ἄλλα. Τὸ δένδρο καὶ ἡ πουρνάρα (δρῦς, πρίνος) ἦταν κάτω ἀπὸ τὸ Ἱερό πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἡ Ἀγκοριταῖα δίπλα σ' αὐτά. Ἡ ἀγκοριταῖα εἶναι μὲν ἄγριο δένδρο, ἀλλὰ καρποφόρο, κάνει ἀγγόρτια, γίνονται ὅμως τὸ φθινόπωρο. Προὔπῃρχε ἐκεῖ εἰκονοστάσιο Ἁγίου Γεωργίου Ἦταν λοιπὸν τὸ πιὸ κατάλληλο μέρος γιὰ ἐκκλησίαν μὲ τὰ γηραλέα δένδρα στὸ μέσον τοῦ χωριοῦ καὶ ἐπὶ πλέον εἶχε ἀνατολικά καὶ ἕνα κομμάτι μερικῶν μέτρων θράχου (πετρῶδες). Αὐτὸ λοιπὸν τὸ μέρος ὤρθην οἱ παποῦδες μας.

Τὸ χωριό, ὅπως εἶπαμε, σιγά-σιγά μεγάλωνε, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχαν χρήματα καθόλου διότι ἡ ἐκκλησία προεβλέπετο νὰ γίνῃ μεγάλη γιὰ τὸ μέλλον. Ζήτησαν λοιπὸν δύο πρωτομαστόρους ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι γιὰ νὰ μετρήσουν τὸ μᾶκρος, πλάτος καὶ ὕψος τῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ ποῦν στοὺς χωριανούς πόσα λεφτὰ χρειάζονταν γιὰ τὸ κτίριο. Οἱ πρωτομάστοροι τοὺς ἀπάντησαν ὅτι θὰ στοιχίσῃ τὸ κτίριο 2.500 δραχμές. Ἡ ἐπιτροπὴ τοὺς εἶπε ὅτι θὰ θρῇ τὰ χρήματα καὶ θὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ νὰ ἔλθουν μετὰ τὴν παρέα τους νὰ φτιάξουν τὴν ἐκκλησίαν. Κανεὶς ἄλλος δὲν εἶχε τόσα χρήματα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν χωριανὸ Σταμάτη Σαῆ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὑπηρετήσε τότε ἐθελοντὴς στὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸ ἐπὶ 8 ἔτη καὶ μετὰ σκληρὴς οἰκονομίας εἶχε μαζέψῃ τὸ ποσὸν αὐτὸ τῶν 2.500 δρχ. Ἡ ἐπιτροπὴ καὶ οἱ χωριανοὶ τοῦ ὑποσχέθηκαν ὅτι θὰ τοῦ τὰ δώσουν σὲ 1—2 χρόνια. Καλὴ τῇ πίστει καὶ ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ ἐκκλησίας, τὰ ἔδωσε ὁ Σταμάτης Σαῆς στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ. Εἰδοποίησαν τοὺς μαστόρους οἱ χωρικοὶ καὶ

ἦλθαν νὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργο. Παρ' ὅλο ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν ὑπῆρχαν μηχανικοὶ ἀρχιτέκτονες κλπ., οἱ μάστοροι ἐφτιαξαν ὡραία δουλειά, καθαρὸτελεκητὰ ἀγκωνάρια. Ἡ θάση, οἱ κολῶνες, δηλαδὴ τὸ μέσο μέρος στὴν ἐκκλησίαν σήμερον γίνονται μὲ τσιμέντα. Τότε οἱ παποῦδες μας ἔφερναν δέντρα τετραγωνισμένα πολὺ ὕψηλά, ὅσο χρειαζόταν. Τὰ ξύλα αὐτὰ ἦταν θареиᾶ καὶ τὰ μετέφεραν στοὺς ὠμούς των μετὰ πολὺ κόπο ἀπὸ ἕνα μέρος ἀπέναντι στὸ χωριὸ ποὺ λέγεται Μαρατζιανοῦ. Τέλος, τὸ ἔργο τελείωσε, οἱ μαστόροι πληρώθηκαν τὶς 2.500 δραχμές κι' ἔφυγαν γι' ἄλλες δουλειές. Οἱ χωριανοὶ ἀρχισαν νὰ καθαρίζουν τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Ναοῦ, οἱ κολῶνες ὅμως δὲν εἶχαν ζυγισθῇ καὶ ἕνα μέρος τῆς σκεπῆς ἔπεσε καὶ πλάκωσε ἕνα χωριανὸ ποὺ λεγόταν Πατητῆς. Εὐτυχῶς ὅμως, χάρις τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεοῦ ὁ Πατητῆς δὲν ἔπαθε τίποτε. Διότι ἂν ὁ Πατητῆς σκοτωνόταν ἀπηγορεύετο νὰ γίνῃ ἡ ἐκκλησία κατὰ τοὺς παλαιούς θρησκευτικούς νόμους. Οἱ Κουκουβιστιανοὶ ὅμως θύμωσαν καὶ ἀρπάζοντας δίκαννα καὶ κουμποῦρες καὶ ρωτώντας ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ μάθανε πὼς οἱ μαστόροι ποῦ κτίσανε τὴν ἐκκλησίαν ἐργάζονταν στὴ Λειβαδιά. Πῆγαν καὶ τοὺς βρῆκαν καὶ ζήτησαν μετὰ ἀπειλὲς τὰ χρήματα. Οἱ μαστόροι μετὰ καλὸ τρόπο τοὺς εἶπαν πὼς θὰ πᾶνε ἀμέσως νὰ τὴν φτιάξουν. “Ετσι κι' ἔγινε καὶ ἡ ἐκκλησία τελείωσε. Τώρα λοιπὸν ὁ Σταμάτης Σαῆς ζητοῦσε τὰ χρήματά του, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχαν χρήματα καθόλου, οἷοι τότε οἱ 2.500 δραχμές εἶχαν μεγάλη ἀξία. Τὰ λειπτά, ἦταν 2 λεπτὰ, 3 λεπτὰ, 5 λεπτὰ, 10 λεπτὰ κλπ. Ἀντὶ λοιπὸν τῶν χρημάτων οἱ χωριανοὶ ἔδωσαν στὸν Σταμάτη Σαῆ ἕνα χωράφι στὴ θέση Μέγα Ρέμα, γιὰ νὰ φτιάξῃ νερόμυλο ἢ νεροτριβὴς (μαντάμια), ποὺ ἐφτιαχναν μάλλινα ρούχα, ἐνδυμασίες καὶ κλινισκώματα.

Μετὰ παρέλευση ἐτῶν ὁ Σταμάτης Σαῆς ἀρρώστησε, εἶχε φρενοβλάβειν. Μιὰ φθινοπωρινὴ μέρα εὗρίσκετο κοντὰ σ' ἕνα ποτάμι στὴ θέση Λιθόπυργο, ποὺ ἦταν πλημμυρισμένο ἀπὸ τὶς πολλὲς βροχές, καὶ ποῖος ξέρει πὼς ἔπεσε στὸ ποτάμι καὶ πνίγηκε. “Ετσι λοιπὸν ἡ ὑπαρξὴ τῆς ἐκκλησίας ὀφείλεται στὸ Σταμάτη Σαῆ τὸν συγχωριανὸ μας. “Ας εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του καὶ ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀναπαύσῃ. Ὑπάρχουν καὶ σήμερα ἀπόγονοι τοῦ Σταμάτη Σαῆ μετὰ τὸ παρατσούκλι Σαῆς.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κουκουβιστίας ἔγινε τὸ ἔτος 1860. Ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι γραμμένη πάνω σ' ἕνα ἀγκωνάρι μετὰ δικάφοιο ἀετῶ.

Στὸν ἐνοριακὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Κουκουβιστίας δίπλα ὑπῆρχε πρὸς νότον τὸ νεκροταφεῖο ποὺ ἦταν περιφραγμένο μετὰ σκληρὰ ξύλα πελεκητὰ μετὰ τσεκούρι καὶ ὁμοιόμορφα. Ὑπῆρχε καὶ τὸ σχολεῖο συνεχόμενον μετὰ τὴν ἐκκλησίαν. Τὸ σχολεῖο αὐτὸ τὸ θρῆκα καὶ ἐγὼ ὁ Παναγιώτης Χρ. Παπανικολάου, ἀλλὰ ἐρείπει. Ἦταν τὸ πρῶτον σχολεῖο τοῦ χωριοῦ μας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση. Στὴν καινούργιαν ἐκκλησίαν λειτουργήσε ὁ παπὰ-Πέτρος γιὰ λίγο, μετὰ ὁ Ταξιάρχης ἢ Εὐθύμιος παπα-Ταξιάρχης. Δάσκαλος τὸν σχολεῖο ἦταν ὁ Ταξιάρχης Δημητρίου Παπαζαγκρῆς. Αὐτοὺς ἔγραφε στὸ βιβλίο του τὶς γεννήσεις, θάφτισεις, γάμους, ἀναδόχους καὶ θανόντας. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ὑπῆρχε καὶ στίς μέρες μας στὸ Κοινοτικὸ γραφεῖο καὶ τὸ διάβασα. Βρῆκα γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν παποῦδων μας, πατέρων μας καὶ ἄλλων ἀνυπάρχτων σήμερα Κουκουβιστιανῶν, ἐφόσον δὲν ὑπάρχουν ἀπόγονοι. Τὸ βιβλίο ὑπάρχει καὶ σήμερα στίς βιβλιοθηκὲς τῶν ἀδελφῶν Ταξιάρχου Κόλλια. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν ὑπῆρχαν ληξιαρχεῖα καὶ τὰ ἔγραφαν οἱ παπάδες ποὺ ἦταν πο-

λὺ σεβαστοὶ στοὺς ἐνορίτες, οἱ ὅποιοι παρ' ὅλο ὅτι δὲν εἶχαν τὴ σχετικὴ μὲρῳση, ἦταν θεοσεβεῖς καὶ θεοφοβοῦμενοι. Ὁ μισὸς τότε ἀλλὰ καὶ ἀργότερα ἀκόμη τῶν παπάδων ἦταν ἀπὸ τοὺς ἐνορίτες σὲ εἶδος. Δηλαδὴ ἡ κάθε οἰκογένεια κάθε χρόνο ἔδινε στὸν παπὰ 6 ὀκάδες σιτάρη καὶ 6 ὀκάδες καλαμπόκη καὶ ὅταν γίνονταν θαπτίσεις, γάμοι, μνημόσυνα κλπ., τότε ζῖνανε τὸν ὀβολὸ τοὺς προαιρετικὰ οἱ χωριανοί. Τὸ ἴδιον γινόταν σὲ ὅλα τὰ χωριά. Σταματᾶμε ἐδῶ πρὸς στιγμή καὶ μετὰ θὰ ἀναφέρωμε γιὰ τοὺς μεταγενέστερους παπάδες ποὺ τοὺς θυμοῦμαστε κι' ἐμεῖς.

Τὸ ἐξωκκλήσι 'Αγίας Τριάδος ἀναφέραμε ὅτι ἔγινε ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ τὸ ἔκτισε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ παπὰ-Νικόλας. Τὸ ἐξωκκλήσι 'Αγίας Παρασκευῆς μέχρι σήμερα ἔχει κτισθῇ 3 φορές. Τὸ ἔτος 1960 ποὺ κατεδαφίσανε τὸ παλιὸ κτίριο γιὰ νὰ φτιάξωμε τὴν σημερινὴ ἐκκλησίαν θρήκαμε ἄλλα θεμέλια καὶ πέτρες κτισμένες σὲ πῶ μεγάλη ἔκταση ἀπὸ ὅ,τι ἦταν αὐτὴ ποὺ ρίξαμε, ἀλλὰ καὶ ἡ πρώτη ἔγινε πάλι ὅπως καὶ ἡ 'Αγία Τριάς ἐπὶ τουρκοκρατίας, ἡ δευτέρη ἔγινε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, τὸ 1828. Στὴ δευτέρη ἐκκλησίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων παλαιῶν εἰκόνων ὑπῆρχε καὶ μιὰ παμπάλαια εἰκόνα τῆς 'Αγίας Παρασκευῆς καὶ μόλις διεκρίνεται λόγῳ τῶν πολλῶν ἐτῶν ἢ μᾶλλον αἰώνων τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς εἰκόνας. Ἦταν καρφωμένον μὲ καρφία γύφτικα χονδρὰ καὶ σίγουρα, ὅπως τὰ ἔφτιαχναν τότε οἱ σιδηρουργοί. Τὴν εἰκόνα αὐτὴ τὴν εἶχαν στὸ πρῶτον ἀρχικὸ κτίριον τῆς 'Αγίας Παρασκευῆς. Ἐκεῖ ἔμεναν δυὸ καλόγριες προσευχόμενες στὴν παμπάλαιαν εἰκόνα τῆς 'Αγίας Παρασκευῆς, οἱ δὲ Κουκουβιστιανοὶ στὰ τρομερὰ χρόνια τῆς τουρκοκρατίας ἔδιναν στὶς καλόγριες αὐτὲς λίγο ψωμὶ καὶ ὅ,τι ἄλλο ἦταν δυνατό τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ συντήρησιν τῆς ἐκκλησίας: λίγο λάδι, ἕνα κεράκι, λιθάνη κλπ. Οἱ Κουκουβιστιανοὶ εἶχαν πίστη στὸ Θεὸ πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πίστη στὶς καλόγριες, πιστεύοντας ὅτι μὲ τὶς προσευχὰς τῶν καλογραιῶν πρὸς τὸν Ὑψιστὸ θὰ ἀπαλλαγοῦν κάποτε ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς Τούρκους. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἔδιναν μεγάλη σημασία καὶ προσοχὴ στὶς καλόγριες. Ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν εἶναι ἕνας θράχος. Ἐκεῖ, μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, προσεύχονταν οἱ καλόγριες καὶ μετὰ κατέβαιναν στὴν ἐκκλησίαν. Στὸν θράχον αὐτὸ τοὺς εἶχαν φτιάξει οἱ χωριανοὶ μιὰ καλύβαν, ὅπου ἔτρωγαν τὸ ἐλάχιστον νησιτισμὸ φαγητὸ καὶ κοιμόνταν μὲ φτωχικὰ καὶ ξεσχισμένα φορέματα. Μιὰ μέρα τοῦ Δεκεμβρίου, ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς καλόγριες ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Οἱ χωριανοὶ τὴν ἐνταφίασαν ἐκεῖ στὸ θράχον καὶ ἡ τοποθεσία αὐτὴ στὸ ἐπάνω μέρος τῆς ἐκκλησίας λέγεται μέχρι σήμερα Καλόγραια. Ἡ ἄλλη, ὅταν ἔμεινε μόνη, τὴν πῆραν οἱ χωριανοὶ μαζί τους στὸ χωριό.

Γιὰ τὴν παμπάλαιαν εἰκόνα ποὺ προαναφέραμε, αὐτὴ ἐξαφανίσθηκε στὰ χρόνια 1941—1944. Ὁ σταυρὸς ποὺ θρῖσκόταν στὴν Παναγίαν μεταφέρθηκε ἀπὸ τοὺς Κουκουβιστιανούς στὸν Ἅγιον Γεώργιον τὸ 1860 ὅταν κτίσθηκε καὶ τοποθετήθηκε στὴν Ἁγία Τράπεζαν, ὅπου ὑπῆρχε μέχρι τότε ποὺ ἔγινε ἡ καθήζησις τοῦ ἐδάφους καὶ ἐξεκενώθη ὁ Ἅγιος Γεώργιος. Τὰ ἱερὰ αὐτὰ κειμήλια ὡς καὶ εἰκόνες πολύτιμες ἀγιορίτικες μεταφέρθηκαν πρὸς φύλαξιν καὶ γιὰ ἀσφάλειαν στὸν Ἅγιον Γεώργιον. Ὅλα αὐτὰ ὅμως ὅπως καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ πράγματα χάθηκαν ἀνάμεσα στὰ χρόνια 1940—1944.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος τῆς Κουκουβίστας ποὺ ἔγινε τὸ 1860, ἀπὸ τὸ ἔτος 1918 ἄρχισε νὰ παρουσιάζη ἕνα μικρὸ ἀνοιγμα στὸν τοῖχον πρὸς ἀνατολὰς, στὸ Ἱερό, τὸ ὅποιο λίγο-λίγον καὶ μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου μεγάλωνε. Τὸ 1934 ἐγκαταλείψαμε τὴν ἐκκλησίαν καὶ πῆγαμε πάλι γιὰ λίγο διάστημα στὴν Παναγίαν, τὴν ὁποία, καθὼς εἶπαμε, τὴν εἶχαν ἐνοριακὴ ἐκκλησίαν οἱ

πρόγονοί μας. Ξαναγυρίσαμε στὸν Ἅγιον Γεώργιον, ἀφοῦ πρῶτον θάλαμε ξύλαν χονδρὰ γιὰ στηρίγματα φοβούμενοι μήπως πέσει. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ 1940 καὶ ὕστερα πῆγαμε πάλι στὴν Παναγίαν, ἀφοῦ πρῶτον θγάλαμε τὰ κεραμίδια ἀπὸ τὴν σκεπὴ καὶ πῆραμε καὶ τὰ ἱερὰ σκευή. Ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ πέφτῃ λίγο-λίγον ἡ ἐκκλησία. Τὰ τεῖχη ἦταν πολὺ γερά καὶ τὸ πλάτος τῆς 90 περίπου πόντος. Ἡ ἐκκλησία αὐτὴ εἶχε πολὺ ὥραϊα πράγματα ποὺ ἔκαναν μὲ ἐράνους οἱ πατέρες μας ποὺ ἐργάζονταν στὰ μεταλλεῖα τοῦ Λαυρίου. Εἶχε καλοὺς πολυελαίους, εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἀπὸ αὐτὲς ὑπάρχουν καὶ σήμερα, ὅχι ὅμως ὅλες. Τὸ τέμπλον ἦταν κάρνιον σκαλιστὸ καὶ τὸ Δεσποτικὸ τὸ ἴδιο. Τὰ ἔφτιασε ἕνας τεχνίτης ἀπὸ τὸ χωριὸ μας ποὺ λεγόταν Κηρύκος. Σήμερα εἶναι συγγενεῖς τοῦ Κηρύκου ὅσοι ὀνομάζονται Μπουκουθάλας. Ὁ Κηρύκος ἦταν ἄριστος τεχνίτης ξυλουργὸς (μαραγκὸς). Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κατόρθωσε νὰ φτιάξη ξύλινο ἄλογο νὰ περπατᾷ στοὺς τότε δρομίσκους. Ἀφοῦ τὸ ξεκίνησε μὲ καρὺλιν στὰ πόδια, εἶπε μόνος του «ἔχει γιὰ φτώχεια» ἀλλὰ δὲν κατόρθωσε νὰ τὸ σταματήσει καὶ χάλασε.

Τὰ ἐξωκκλήσια Ἁγίας Τριάδος καὶ Ἁγίας Παρασκευῆς ἔγιναν, ἐκ θεμελίων τὸ 1960 ἡ Ἁγία Παρασκευὴ καὶ ἀνακαίνισιν τῆς Ἁγίας Τριάδος πάλι τὸ 1960. Ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος, στὴ θέση Κεφαλόβρυσο, ἔγινε στὴν ἀρχὴ το 1965 ὅπως εἶναι σήμερα. Πρὶν λίγα χρόνια, οἱ πατέρες μας εἶχαν σκαλίσει σ' ἕνα ἕλατο ἕνα τετράγωνον εἰκονοστάσι, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἁγ. Ἐλένης, μετὰ ὅμως ἔγινε ἄλλο εἰκονοστάσι ποὺ ὑπάρχει καὶ σήμερα.

Ἀλλὰ ἐξωκκλήσια εἶναι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, ἀνατολικὰ τοῦ χωριοῦ καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτό, καὶ ὁ Ἀἰγιαννάκης, ποὺ εἶναι πρὸς βορρᾶν τοῦ χωριοῦ ἀλλὰ κοντὰ σ' αὐτό. Στὴ θέση αὐτὴ ὑπάρχουν σπιτία, ἐκεῖ δὲ εἶναι καὶ τὸ δικό μου. Στὰ ἐξωκκλήσια αὐτὰ λειτουργοῦσαν οἱ παλιοὶ Κουκουβιστιανοὶ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ. Στὸν Ἅγιον Γιάννην στὶς 24 Ἰουνίου, ἡμέραν τῶν Γενηθλίων τοῦ Προδρόμου καὶ μέχρι τὸ 1818 τὴν ἡμέραν αὐτὴ τὴν λέγαμε τοῦ Ἁγ. Γιαννιοῦ τοῦ Ριγανᾶ, ἐπειδὴ τότε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἡ ρίγανη εἶχε ἄνθος καὶ εἰς μέλισσες, μὲ τὴν ὕμνωδιαν ποὺ τοὺς χάρισε ὁ Θεός, περισυνέλεγον ἄνθη ἀπὸ τῆς ρίγανης καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ καρποφόρα δένδρα καὶ τὸ χωριὸ ἔμοιαζε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ σὰν ἐπίγειος παράδεισος. Οἱ κάτοικοι τότε ἦταν πολλοί, ἐπίσης καὶ τὰ ζῶα τους. Τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου στὸ χωριὸ μας εἶχαν ἔθιμον τὰ κορίτσια νὰ θγάζοντο στὰ ροῦχα τῆς προίκας τους ἔξω στὸν ἡλιον, καὶ μὲ τὴν δύση τοῦ ἡλίου τὰ μαζεῦναν πάλι μέσα καὶ τὰ τακτοποιοῦσαν πολὺ ὁμορφα λέγοντας «μάσαμε τὰ ροῦχα γῆκο». Τὰ ἐξωκκλήσια αὐτὰ ὅπως εἶπαμε, ἦταν στὴν τιμὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἀλλὰ τὰ ὀνόμασαν ἔτσι γιὰ νὰ ξεχωρίζουν οἱ κάτοικοι τὶς τοποθεσίας. Πρὶν ἀπὸ τὸ 1944 στὸν Ἀἰγιαννάκην ὑπῆρχαν ἀχυρῶνες, σήμερα εἶναι σπιτία. Στὰ παιδικὰ μου χρόνια ἔβλεπα πολλές φορὲς μιὰ γριά, ποὺ τὸ σπιτὶ τῆς ἦταν κοντὰ στὴ θύρην τοῦ χωριοῦ (σήμερα ἡ θύρην λέγεται Μότσιο) καὶ ποὺ τὴν ἔλεγαν Ματθαῖναν, νὰ παίρνῃ τὶς Κυριακὰς καὶ τὶς γιορτὲς ποὺ εἶχε Ἐσπερινὸ ἀπὸ τὸ σπιτὶ τῆς ἕνα δαυλὸ ἀναμμένο καὶ προσέχοντας νὰ μὴ σθῆσιν στὸ δρόμον ἔφθανε στὸ ἐκκλησιάκι Ἀἰγιαννάκην καὶ ἀναθεῖ ἕνα κεράκι χειροποίητο καὶ μ' αὐτὸ ἀναθεῖ τὸ κανδηλάκι τοῦ Ἁγίου μὲ θεοσέβεια καὶ ὅταν ἔφευγε ἔκλεινε τὴν πόρταν κι' ἔλεγε στὸν Ἅγιον τίς λέξεις: «Καληνύχτα ἀφέντη μ' Ἀἰγιαννάκη μ'». Τὰ ἐξωκκλήσια αὐτὰ σήμερα, ἀλλὰ καὶ πρὶν μερικὰ χρόνια εἶναι ἐρείπια, ὑπάρχουν ὅμως μικρὰ εἰκονοστάσια. Ἐξωκκλήσια ἦταν καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρουμε ὅταν γράψω μερικὲς τοποθεσίες τοῦ χωριοῦ, τὶς νεώτερες ἐκκλησίες, τὸ προσωπικὸ ἐκκλησιάκι καὶ σχολεῖον κ.ἄ.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α**

Ἐκ τοῦ Πρακτικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1) 10.5.1976 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως Κοινότητος Καλοσκοπῆς.

Π ε ρ ῖ λ η ψ ι ς :

Περὶ συγκροτήσεως εἰς Σῶμα, καὶ ἐπισημάνσεως στόχων.

Ἐν Καλοσκοπῇ καὶ ἐν τῇ κοινοτικῇ κατ) τι σήμερον τὴν 10ην τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἔτους 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 8ην μ.μ. συνελθούσα ἡ Ἐπιτροπὴ Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως Καλοσκοπῆς, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ κ. Προέδρου Κοινότητος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 324) 3.5.76 προσκλήσεως ἐκδοθείσης εἰς ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. ΕΣ 2638) 2.4.76 Δ) γῆς Νομαρχίας Φωκίδος. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὐρεθεῖσα ἐν ἀπαρτίᾳ συνεκροτήθη εἰς σῶμα ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

1) Ραπτόπουλος Θεμιστοκλῆς	Πρόεδρος
2) Καραντάσιος Κων)νος	Γραμματεὺς
3) Βλάχος Παναγιώτης	Μέλος
4) Χασιακὸς Παναγιώτης	»
5) Ἀνδρεόπουλος Δημήτριος	»
6) Τσέλος Χαράλαμπος	»
7) Σκεπετάρης Παναγιώτης	»
8) Δανιήλ Κωνσταντῖνος	»

Ἀκολούθως ἀρχομένης τῆς συνεδριάσεως ὁ Πρόεδρος ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν ὑπ' ἀριθ. 17795) 26.2.76 Δ) γῆν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν «περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν καὶ μεθόδων τῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως» καὶ μετὰ διαλογικὴν συζήτησιν ἐπεσημάνθησαν οἱ κάτωθι στόχοι τῆς Ἐπιτροπῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως ἔτους 1976.

- 1) Διὰ καταλλήλων ὁμιλιῶν διαφώτισις τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος.
- 2) Καθαριότης κοινοχρήστων χώρων.
- 3) Συντήρησις παιδικῆς χαρᾶς.
- 4) Τοποθέτησις καλῶν ἀχρήστων.
- 5) Τοποθέτησις πινακίδων σημάνσεως διασταυρώσεως ὁδῶν κλπ.
- 6) Δενδροφύτευσις νέου Νεκροταφείου.
- 7) Ὑδροχρωματισμὸς οἰκῶν, ρεῖθρων καὶ πεζοδρομίων.
- 8) Ἐξωραϊσμὸς χώρου ἡρώου.
- 9) Ἀναδάσωσης πρᾶντων ὁδῶν καὶ δημιουργία δευδροστοιχιῶν.
- 10) Προγραμματισμὸς ἐκπολιτιστικῆς ἐκδρομῆς.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν πρακτικὸν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἑπεται:

Ὁ Πρόεδρος	Ὁ Γραμματεὺς
Θ. Ραπτόπουλος	Κ. Καραντάσιος

Τὰ Μέλη

Π. Βλάχος, Π. Χασιακός, Δ. Ἀνδρεόπουλος,
Χ. Τσέλος, Π. Σκεπετάρης, Κ. Δανιήλ.

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος
Π. Βλάχος

— Ἀναλαμβάνομεν παντὸς εἶδους οἰκοδομικὰς ἐργασίας.

— Ἐργασία ἐγγυημένη - Ἐξυπηρέτησις.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛ. ΤΟΜΑΡΑΣ

Τηλ. 2771.846

4εν Συγκ)μα, 18η πολυκ., διαμέρισμα 164
Ἐργατικὴ Κατοικίαι - Ν. Φιλαδέλφεια

- Κοσμήματα
- Εἶδη δώρων
- Εἶδη λαϊκῆς τέχνης
- Δῶρα γιὰ γιορτὲς καὶ γάμους.

σ τ ὁ

MARRY'S HOUSE

Μάρνη 37 - Πλατεία Βάθης

Τηλ. 5231.812

ΒΑΣ. ΚΟΛΛΥΡΗΣ - ΣΠ. ΜΑΝΤΑΣ

Στὸ Βιβλιοπωλεῖο τοῦ συγχωριανοῦ μας

ΠΑΝ. ΚΥΡΙΤΣΗ

Πλατεία Βάθης - Ἀκομινάτου 39

Τηλ. 5220.395

Θὰ βρῆτε ὅλες τὶς ἐγκυκλοπαίδειες μὲ ἔκπτωση 40% καὶ παντὸς εἶδους βιβλία ἱστορικὰ κλπ. καθὼς καὶ εἶδη χαρτοπωλείου

Τυπογραφικὴ ἐπιμέλεια:

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Ἰ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ